

INTERNATIONELLA HANDELSHÖGSKOLAN
HÖGSKOLAN I JÖNKÖPING

IFRS

Hur har de svenska företagen redovisat övergången?

Magisteruppsats inom företagsekonomi

Författare: Aronsson, Daniel

Sittkoff, Robin

Handledare: Ljungdahl, Fredrik

Framlägningsdatum: 29 maj, 2006

Jönköping Maj, 2006

JÖNKÖPING INTERNATIONAL BUSINESS SCHOOL
Jönköping University

IFRS

How have the Swedish companies reported the transition?

Master thesis within business administration

Authors: Aronsson, Daniel
Sittkoff, Robin

Tutor: Ljungdahl, Fredrik

Jönköping May, 2006

Magisteruppsats inom Företagsekonomi

Titel:	IFRS – Hur har de svenska företagen redovisat övergången?
Författare:	Aronsson, D & Sittkoff, R
Handledare:	Ljundahl, F
Datum:	[2006-05-29]
Ämnesord	IFRS, IAS, Frivillig redovisning, Årsredovisning

Sammanfattning

Bakgrund: De senaste åren har en stark globalisering av kapitalmarknaden skett. Detta har lett till att det har blivit viktigare för företagen att deras finansiella information kan jämföras med andra företag för att konkurrera på samma grunder. För att underlätta för företagen inom EU att konkurrera med andra företag och för att fortsätta strävan efter en inre marknad har EU beslutat att IFRS skall tillämpas av alla börsnoterade företag inom unionen.

Problem: 2006 kommer de första årsredovisningarna enligt IFRS att publiceras, det är då intressant att undersöka hur företagen valt att kommunicera övergången till sina intressenter. I IFRS anges att en del information är tvingande men företagen har valt att i olika omfattning ha med frivillig information.

Syfte: Att beskriva i vilken omfattning de svenska börsnoterade företagen har rapporterat övergången till IFRS i sin koncernredovisning.

Metod: I denna uppsats har en kvantitativ metod valts för att generella samband skall hittas. Datasamlingen sker genom ett utvärderingsunderlag som utvecklats för denna studie. Data har samlats in från de utvalda företagens årsredovisningar.

Slutsats: Undersökningen visar att mängden information om övergången till IFRS i företagens årsredovisning varierar kraftigt. Även resultatet är varierande. Det finns ett samband mellan företagets omsättning och hur mycket information företagen publicerar i sina årsredovisningar. Det finns dock inget samband mellan hur övergången till IFRS påverkat eget kapital eller resultat och mängden information.

Bachelor's Thesis in Informatics

Title: IFRS – How have the Swedish companies reported the transition
Author: Aronsson, D & Sittkoff, R
Tutor: Ljungdahl, F
Date: [2006-05-29]
Subject terms: IFRS, IAS, Voluntary disclosure, Financial reporting

Abstract

Background: The last few years a globalization of the capital market has occurred. This have led to that it is more important for the companies that their financial information can be compared with other companies in order to compete on same grounds. In order to facilitate for the companies within EU to compete with other companies and in order to strive for an internal market EU decided that IFRS should be used by all listed companies within the union.

Problem: In 2006 the first financial reports according to IFRS will be published, and then it will be interesting to investigate how the companies have chosen to communicate the transition to its stakeholders. According to IFRS some information is compulsive but the companies have chosen to disclose voluntary information to a different degree.

Purpose: The purpose of this study is to describe to what extent the Swedish listed companies have reported the transition to IFRS in their consolidated financial statements.

Method: In this essay a quantitative method have been chosen in order to find general relations. The data collection is done with help of an evaluation model that have been developed for this study. The data have been collected from the chosen companies' annual reports.

Conclusion: The study shows that the amounts of information about the transition to IFRS within the company's annual reports vary a lot. The result of the transition is also varying. The study shows a connection between the companies' net sales and how much information the companies publish in their annual reports. The study found no relation between how the transition to IFRS affected the companies equity or the result and how much voluntary information that was disclosed.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Bakgrund.....	1
1.2	Problemdiskussion	2
1.3	Syfte	3
1.4	Avgränsning.....	3
1.5	Disposition.....	4
2	Referensram.....	5
2.1	Finansmarknadens internationalisering.....	5
2.2	Redovisningens internationalisering.....	5
2.3	EG-förordningen.....	6
2.4	Svenska utredningen.....	6
2.5	IASB	7
2.5.1	IAS 1.....	8
2.5.2	IFRS 1	8
2.5.3	IAS 19.....	9
2.5.4	IAS 39.....	10
2.5.5	IFRS 3	10
2.6	Redovisningsteori.....	10
2.7	Årsredovisning	10
2.7.1	Relevans.....	11
2.7.2	Tillförlitlighet.....	11
2.7.3	Begriplighet.....	12
2.7.4	Jämförbarhet.....	12
2.8	Agentteori.....	12
2.9	Frivillig redovisning.....	13
2.10	Tidigare studier	14
2.11	Sammanfattning av referensramen	15
3	Metod	16
3.1	Metodval.....	16
3.2	Kvantitativ metod.....	16
3.3	Litteraturstudie och informationssökning	17
3.4	Datainsamling	17
3.4.1	Primär och sekundär data.....	17
3.5	Tillvägagångssätt och urval.....	18
3.6	Utvärderingsunderlag	19
3.7	Analysmetod	21
3.7.1	Korrelation	21
3.8	Metodkritik.....	21
3.8.1	Validitet.....	21
3.8.2	Reliabilitet	22
4	Empiri och Analys	23
4.1.1	Mängden information och storlek.....	23
4.1.2	Analys av mängden information och storlek	24
4.1.3	Mängden information och resultat.....	25

4.1.4	Analys av mängden information och resultat	27
4.1.5	Öppningsbalans	28
4.1.6	Viktigast	29
4.1.7	Analys av viktigast	29
4.1.8	Undantag	30
4.1.9	Analys av undantagen	31
5	Slutsats	32
5.1	Diskussion.....	32
5.2	Förslag till vidare studier	33

Tabell 3.1 Företagen som ingår i studien och deras eget kapital, omsättning och lista de är noterade på.....	19
Tabell 4.1 Antal upprepningar av IAS och IFRS i företagens årsredovisningar samt antal sidor i not och ifall företagen har en öppningsbalansräkning	24
Tabell 4.2 Korrelationsanalys av antal IFRS och IAS i årsredovisningen och företagens omsättning	25
Tabell 4.3 Korrelationsanalys av antal sidor not och omsättning.....	25
Tabell 4.4 Tabell över hur företagens resultat och eget kapital påverkats av IFRS samt i % av eget kapital respektive omsättning.....	26
Tabell 4.5 Korrelationsanalys av påverkan på eget kapital av IFRS i % och antal IFRS och IAS i företagens årsredovisningar.....	27
Tabell 4.6 Korrelationsanalys av företagens resultat i % av omsättning och antal IAS och IFRS som nämns i årsredovisningen	27
Tabell 4.7 Korrelationsanalys av resultatet i % av omsättningen och antal sidor i not om övergången till IFRS	28
Tabell 4.8 Korrelationsanalys av påverkan på eget kapital i % och antal sidor i not om övergången till IFRS.	28
Tabell 4.9 De IFRS som företagen anger som viktigast för företaget i sina årsredovisningar.	29
Tabell 4.10 Vilka undantag som har tillämpats av respektive företag.....	30

Förkortningar

IFRS International Financial Reporting Standards

IAS International Accounting Standard

IASB International Accounting Standards Board

IASC International Accounting Standards Committee

SOU Statens Offentliga Utredningar

IFRIC International Financial Reporting Interpretations Committee

EU Europeiska Unionen

EG Europeiska Gemenskapen

ÅRL Årsredovisningslagen

1 Inledning

I detta kapitel presenteras bakgrunden till ämnet samt motivering till syftet. Forskningsfrågorna preciseras och en modell över uppsatsens fortsatta disposition presenteras.

1.1 Bakgrund

Idag har vi en global kapitalmarknad där banker, företag och institutioner kan skaffa kapital över gränserna. Framväxten av denna globala marknad har enligt Stein (2001) skett p.g.a. tre viktiga förändringar. Den första är liberaliseringen av den internationella handeln där avskaffandet av tullar, kvoter och tariffer har underlättat handel över gränserna. Den andra är avregleringen av finansmarknaden i flera länder vilket har lett till att bankerna kan verka utanför nationsgränserna. Den tredje anledningen är den teknologiska utvecklingen som har lett till enklare, billigare och snabbare kommunikation genom Internet. Detta har lett till att företagen kan ha produktion, marknadsföring, lagerhållning och distribution där de bästa förutsättningarna för detta finns.

Denna globalisering av kapitalmarknaden ställer högre krav på jämförbarhet mellan företag i olika länder. Därför krävs en harmonisering av redovisningsreglerna i de olika länderna. För att uppnå detta krävs en världsstandard för finansiell rapportering. Att uppnå detta är en process som har pågått under flera år och kommer att fortsätta under en lång tid framöver (Thorell, 2004)

Under de senaste åren har EU sett ett problem i att redovisningen inom medlemsländerna i Europeiska Unionen skiljer sig åt. Det största problemet med att redovisningen skiljer sig åt är att det blir svårare för företag i medlemsländerna att låna kapital på den internationella kapitalmarknaden. En annan orsak är att EU vill underlätta den fria rörligheten av kapital inom unionen (www.europa.eu.int). I början av 1980-talet lades grunden till en harmonisering av redovisningsregler för hela unionen genom EG:s redovisnings- och bolagsdirektiv. Under 1990-talet ändrades EU:s fokus från att ge ut egna regler till att påverka internationella regelverk (Axelman, Philips & Wahlquist, 2003). Det senaste initiativet till en harmonisering kom genom förordningen (EG) nr. 1606/2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder. Denna förordning innebär att alla koncerner som är börsnoterade skall följa IFRS (International Financial Reporting Standards) från och med januari 2005 (www.europa.eu.int).

IFRS är redovisningsstandarder framtagna av International Accounting Standards Board (IASB) som är en vidareutveckling av International Accounting Standards Committee (IASC). De redovisningsstandarder som kom till innan IASB hette International Accounting Standards (IAS) (www.iasb.org). Idag används IFRS som ett samlingsnamn för både standarder som är framtagna av IASC och IASB. IASC grundades 1973 med målet att utveckla internationella redovisningsstandarder som bygger på god vägledning och hög acceptansnivå (Axelman et al, 2003). Flera av de rekommendationer som den svenska normgivaren redovisningsrådet gett ut överensstämmer med IFRS redovisningsregler.

1.2 Problemdiskussion

Efter konverteringen till IFRS går det i princip att jämföra börsnoterade företags koncernredovisningar i olika länder inom EU med varandra. Detta har skett genom övergång från en nationell redovisningsstandard till IFRS. När ett företag byter redovisningsstandard kan resultatet komma att påverkas. Då går det inte att jämföra de nya resultaten med de gamla. För att få en förståelse för det historiska resultatet krävs att företagen informerar om hur bytet av redovisningsstandard har påverkat redovisningen.

Enligt Smith (2002) kan redovisning ses som ett sätt att kommunicera olika ekonomiska händelser till sin omgivning genom siffror, bilder och tabeller m.m. Denna information kan sedan tolkas på olika sätt av olika användare beroende på deras kunskap och intresse. Eftersom övergången till IFRS kan innebära stora skillnader i resultat för enskilda organisationer jämfört med tidigare års resultat är det viktigt att göra informationen i de finansiella rapporterna jämförbar med tidigare års rapporter. Ett exempel på detta är Vodafone som gör en nedskrivning av goodwill på 23-28 miljarder pund p.g.a. marknadsvärdering enligt IFRS (www.di.se). Ett annat exempel är att över 10 % av företagets vinster för 2005 kan förklaras enbart genom bytet av redovisningsstandard, enligt en artikel i DN. Enligt samma artikel nämns att företagen inte publicerar resultat som är jämförbara med föregående års resultat, en effekt av detta blir enligt DN att flera analytiker övervärderar företagen och bygger sina rekommendationer på resultat som är påverkade av en ändring av redovisningsstandard. Detta är intressant att studera vidare eftersom företagen är tvingade att rapportera jämförbara resultat enligt IFRS.

Enligt EU och IFRS är det i årsredovisningen information om övergången måste finnas (www.europa.eu.int). Årsredovisningen är ett instrument för organisationen att kommunicera med omvärlden med syfte att skapa en positiv bild av organisationen (Stanton & Stanton, 2002). Företagen satsar stora pengar på att göra rapporterna mer lättlästa för att nå större läsekrets (Törnqvist, 1997). Enligt Törnqvist (1997) är årsredovisningens huvudsakliga uppgift att tillhandahålla information till intressenterna som kan göra rimliga prognoser om företagets verksamhet. Därför blir det naturligt att studera denna övergång med utgång från årsredovisningen.

Enligt IFRS skall ett företag som övergår till IFRS tillämpa IFRS 1 för att resultaten skall bli jämförbara. IFRS 1 handlar om hur ett företag som tillämpar IFRS för första gången skall redovisa denna övergång. Denna informationskallfinnas med i företagets första årsredovisning från 1 januari 2005 samt delårsrapporterna. I IFRS 1 anges att i huvudsak skall hela IFRS följas och tillämpas retroaktivt. Det finns fyra punkter som tas upp som särskilt viktiga för övergången till IFRS i balansräkningen. Dessa punkter handlar om att företagen skall ta upp samtliga skulder och tillgångar på det sätt som krävs av IFRS och inte ta upp tillgångar och skulder som IFRS inte tillåter. IFRS 1 tillåter att företagen gör undantag från IFRS inom speciella områden där kostnaden för att konvertera till IFRS överväger nyttan för användarna av finansiella rapporter. IFRS 1 kräver att företagen visar hur övergången från tidigare redovisningsnormer påverkar företagets finansiella position och resultat. I IFRS 1 finns det undantag från retroaktiv omräkning som företagen får utnyttja vid konverteringen. Det finns även tvingande undantag (www.iasb.org). Detta kan anses vara ganska komplicerat och kan vara svårt att förstå för den vanlige aktieägaren. Därför är det viktigt för företagen att ge ut mer begriplig information om företaget vill nå ut till alla sina intressenter.

Det finns flera studier som behandlar olika typer av frivillig redovisning. Det grundläggande antagandet är att företag publicerar sådan frivillig information som antas gynna företaget och håller inne sådan information som påverkar företaget negativt. De empiriska studierna angående frivillig redovisning undersöker vilka faktorer som påverkar mängden eller kvalitén på frivillig redovisningsinformation. Enligt de studier som presenteras angående frivillig redovisning är storleken på företaget är en av de faktorer som är viktigast när det gäller mängden av frivillig information.

Utifrån denna problemdiskussion har vi kommit fram till följande frågeställning.

- I vilken utsträckning har företagen upplyst sina intressenter om övergången till IFRS i årsredovisningen?

Utifrån denna huvudfråga har två underfrågor utvecklats:

- Har mängden information till intressenterna påverkats av resultatet av övergången till IFRS?
- Har information till intressenterna angående övergången till IFRS påverkats av företagets omsättning?

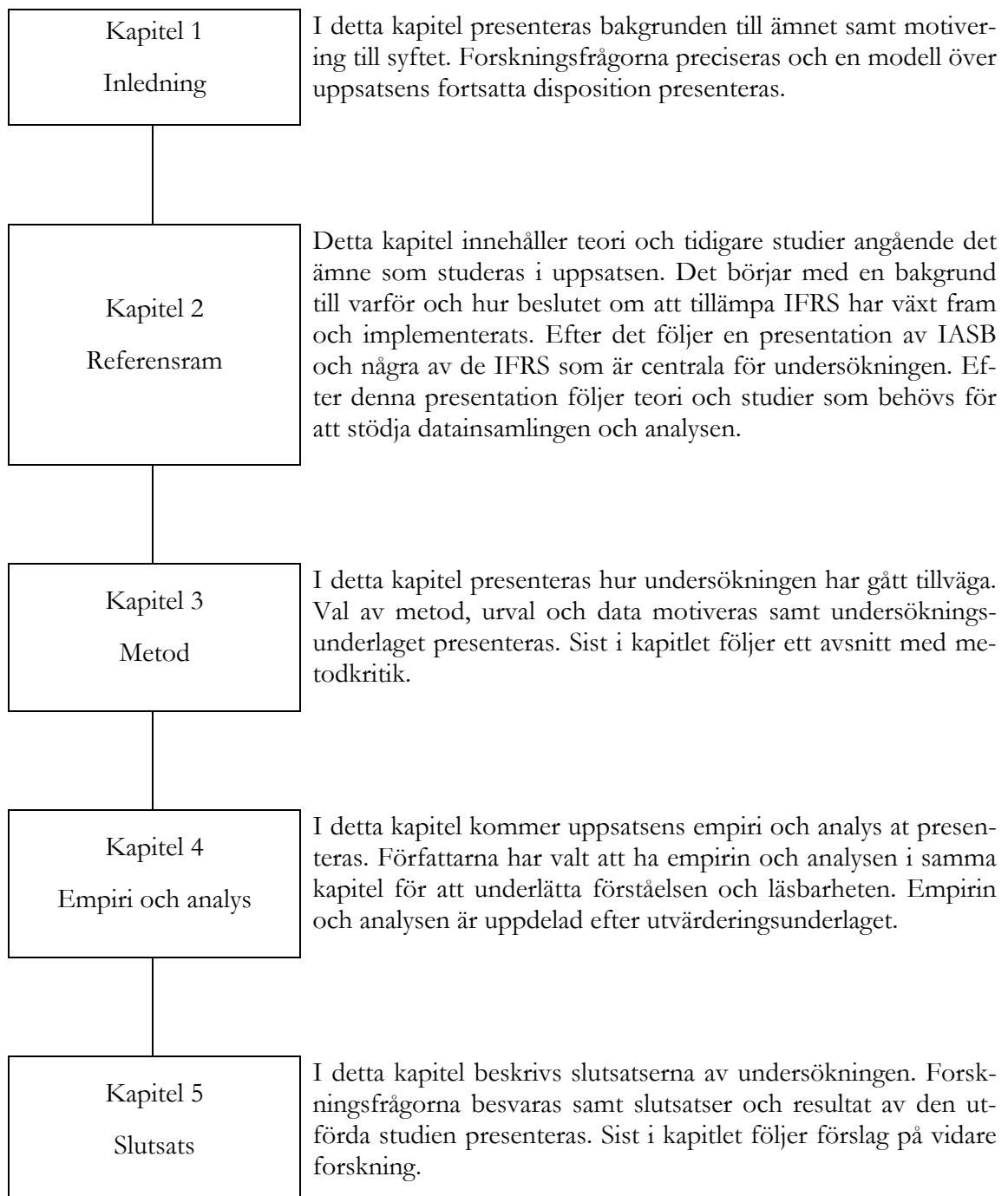
1.3 Syfte

Att beskriva i vilken omfattning de svenska börsnoterade företagen har rapporterat om övergången till IFRS i sin koncernredovisning.

1.4 Avgränsning

Eftersom reglerna gäller de marknadsnoterade bolagens koncernredovisningar är det naturligt att avgränsa sig till dessa bolag. Eftersom studien sker i början av året kommer vi endast att studera 30 årsredovisningar släppta innan 1 maj 2006 på grund av tidsbegränsningar.

1.5 Disposition

2 Referensram

Detta kapitel innehåller teori och tidigare studier angående det ämne som studeras i uppsatsen. Det börjar med en bakgrund till varför och hur beslutet om att tillämpa IFRS har växt fram och implementerats. Efter det följer en presentation av LASB och några av de IFRS som är centrala för undersökningen. Efter denna presentation följer teori och studier som behövs för att stödja datainsamlingen och analysen.

2.1 Finansmarknadens internationalisering

Enligt Stein (2001) är finansmarknaden en marknad där investerare och sparare kan sammanföras för att utbyta sina tjänster. För detta spelar bankerna en viktig roll, de förmedlar kapital mellan sparare och investerare. Under de senaste 20 åren har det skett en enorm förändring på kapitalmarknaden. I dag kan företag och privatpersoner i princip fritt och omedelbart föra över stora summor kapital från ett geografiskt område till ett annat. 2001 hade direktinvesteringarna i utlandet ökat från 60 miljarder US dollar till 800 miljarder US dollar på 20 år. Enligt Stein (2001) finns det tre anledningar till denna ökning. De är avregleringen på finansmarknaderna, den teknologiska utvecklingen och liberaliseringen av handeln (Stein, 2001).

Under 1980-talet var bankernas verksamhet i de flesta länder starkt reglerade. I Sverige kunde till exempel bankerna inte sätta sina räntor utan det reglerades av staten. De kunde inte heller bestämma vilka som skulle få låna pengar utan styrdes av direktiv som gick ut på att prioritera utlåning till storföretagen. Dessutom var bankerna och försäkringsbolag tvungna att ha stora resurser bundna i stat- och bostadsobligationer som gav låg ränta. När avregleringen väl börjat spred den sig snabbt och i mitten av 1990-talet var de flesta av världens kapitalmarknader avreglerade. Sverige var ganska tidigt ute och genom ett antal förändringar mellan 1983 och 1989 var den svenska kapitalmarknaden i princip avreglerad. Inom EU har arbetet med den inre marknaden pågått under ett antal år och 1990 försvann valutaregleringar mellan EU:s länder. 1999 fick elva av EU:s länder en gemensam valuta (Stein, 2001).

Den teknologiska utvecklingen har varit viktig för internationaliseringen av kapitalmarknaden. Idag är det mycket billigare och snabbare att kommunicera över stora avstånd än någonsin tidigare. För finansmarknaden har detta varit en väldigt stor förändring eftersom kapital kan förflyttas från ett konto till ett annat utan fysisk kontakt. Genom Internet kan även information som är relevant för finansmarknaden snabbt förflyttas och spridas (Stein, 2001).

Även varor kan lättare och billigare handlas på den internationella marknaden idag. Liberaliseringen av handeln har bl.a. drivits av World Trade Organisation (WTO) vilket har lett till att en rad länder har slopat tullar, tariffer och andra handelshinder för import eller export av varor. Inom EU finns den inre marknaden vilket i princip innebär att tjänster, kapital, varor och arbetskraft fritt får föras över gränserna (Stein, 2001).

2.2 Redovisningens internationalisering

I de flesta länder är redovisningen reglerad. Enligt Artsberg (2003) finns det en motsättning mellan dem som skapar reglerna och de som skall följa dem. Ett problem för normgivarna är att hitta ett sätt att reglera redovisningen för att företagen eller organisationerna inte skall kunna kringgå reglerna. På 1960-talet under arbetet med fjärde bolagsdirektivet började EU

diskutera en harmonisering av redovisningen inom EU. 1973 bildades IASC och hade som syfte att skapa en internationell redovisningsstandard. Trots att kapitalmarknaden idag är global och mindre reglerad än tidigare är redovisningen långt ifrån harmoniserad mellan länderna. Enligt Artsberg (2003) finns det två nivåer att se på harmoniseringen. Den praktiska harmoniseringen av företagens redovisningar kallas de facto nivån. Harmoniseringen av ländernas redovisningsregler kallas de jure nivån. Anledningen till att harmoniseringen inte nått längre på de jure nivån är att länderna inte kunnat enas om en redovisningsstandard. Eftersom de jure nivån inte är harmoniserad kan inte heller de facto nivån bli det. För att en harmonisering skall kunna ske mellan företagen måste alltså först en harmonisering av ländernas redovisningsregler ske. Detta håller nu på att hända inom EU. Enligt Artsberg (2003) ligger fokuset inom internationell redovisning idag på två frågor, den ena handlar om värderingsprinciper och den andra gäller redovisningskulturer. Frågan om värderingsprinciper har länge varit en livligt diskuterad fråga, särskilt frågan om värdering till verkligt värde eller anskaffningsvärde. Normgivarna har under de senaste åren allt mer inriktat sina rekommendationer mot verkligt värde. Detta har dock stött på problem i de länder som infört fler värderingar till verkligt värde. Ett exempel som Artsberg (2003) tar upp är att FASB fick dra tillbaka ett antal rekommendationer eftersom de inte blev allmänt accepterade. Ett annat exempel på motståndet mot verkligt värde är att Frankrike och Tyskland har fått igenom undantag från två IFRS när det gäller värdering till verkligt värde (Artsberg, 2003).

2.3 EG-förordningen

I juli 2002 antogs förordning EG nr. 1606/2002, i dagligt tal även kallad IAS förordningen. I denna förordning anges att noterade bolag inom EU skall använda IFRS i sin koncernredovisning från och med 2005 och att det är upp till de enskilda länderna att tillåta eller bestämma att andra företag tillämpar IFRS. Detta leder till att alla bolag inom EU använder sig av en gemensam standard för koncernredovisningen. Syftet med förordningen är att *"bidra till att skapa en ändamålsenlig och kostnadseffektiv fungerande kapitalmarknad"* (EG 1606/2002, s 1). En viktig aspekt för fullbordandet av den inre marknaden som nämns är ett skydd för investerare och ett fortsatt förtroende för de finansiella marknaderna. Förordningen kommer att leda till en starkare inre kapitalmarknad och att aktörerna inom EU kan konkurrera på lika villkor både på den europeiska och på den globala kapitalmarknaden. Skälen till att denna förordning antogs är många men det första som nämns i förordningen är att den syftar till att fullborda harmoniseringen av den inre marknaden för finansiella tjänster och att det skall bli lättare att jämföra koncernredovisningarna av noterade bolag. Ett annat skäl är att en gemensam redovisningsstandard är viktig för att förbättra den inre marknaden genom att hålla en hög kvalitet på redovisningen. I förordningen nämns även att det är viktigt att bolagen som verkar på en finansmarknad tillämpar en redovisningsstandard som är internationellt accepterad och kan tillämpas globalt. De direktiv om redovisningsplikt för noterade bolag som fanns tidigare var enligt förordningen inte tillräckliga för att garantera de höga krav på insyn som måste krävas för jämförbarheten mellan olika företags koncernredovisningar. Denna jämförbarhet är viktig för en väl fungerande och effektiv kapitalmarknad. (EG 1606/2002)

2.4 Svenska utredningen

Efter att IAS-förordningen antogs tillsatte regeringen en utredning med syfte att utreda hur svensk lag skall anpassas med anledning av denna. Utredningen såg ett värde i att eta-

blera en redovisningsstandard som är gångbar över hela världen av börser och andra finansiella aktörer. Det är viktigt att Sverige följer med i denna utveckling eftersom de svenska företagen idag agerar på en internationell marknad. Därför måste de svenska företagen få större möjlighet att tillämpa IFRS. Utredningen kom fram till att aktiebolagslagen måste förändras på ett antal punkter för att leva upp till detta. Det första är att alla svenska företag skall få tillämpa IFRS, men måste då göra det fullt ut vilket ligger i enlighet med IFRS 1. Det innebär att företagen får välja att antingen tillämpa årsredovisningslagen och god redovisningssed eller IFRS fullt ut. För ett företag som väljer att tillämpar IFRS skall merparten av ÅRL inte gälla. Enligt utredningen skall ÅRL också ändras så att tillämpning av IFRS tillåts i lagen. För att åstadkomma detta behövs förändringar främst angående värdering till verkligt värde i fall där det idag inte är tillåtet. Enligt utredningen kommer dessa förslag att leda till att svenska företag kan välja mellan två klara alternativ, antingen tillämpa ÅRL och god redovisningssed, med större inslag av IFRS, eller tillämpa IFRS. Enligt utredningen kommer detta att leda till att Redovisningsrådet kommer att upphöra med att ge ut redovisningsstandarder och därmed behöva mindre resurser samtidigt som Bokföringsnämnden och Finansinspektionen kommer att behöva mer resurser (SOU 2003:17).

2.5 IASB¹

IASC grundades 1973 med syftet att utveckla internationella redovisningsstandarder och att publicera dokument med diskussioner om internationell redovisning. De redovisningsstandarder som gavs ut av IASC kallas för IAS. När arbetet med att ta fram grundläggande redovisningsstandarder behövde IASC omstruktureras. Detta skedde 2001 då IASB grundades av IASC. De redovisningsstandarder som ges ut av IASB heter IFRS. IFRS är också den beteckning som skall användas då man talar om både IFRS och IAS standarderna. Nedan följer en kort presentation av de centrala delarna av IASC:s organisation.

International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF). I denna grupp sitter 22 medlemmar, deras uppgift är att tillsätta medlemmar i IASB, IFRIC och SAC. De sköter även organisationens förvaltning, till exempel sätter upp och utvärderar strategier, reviderar konstitutionen och sköter allt inom organisationen som inte skall skötas av IFRIC, IASB och SAC.

International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) hette tidigare SIC och tolkar IFRS' ramverk. IFRIC's tolkning gäller före alla andra tolkningar både när det gäller nya IFRS och då det uppstår en konflikt angående tillämpningen av en gammal.

International Accounting Standards Board (IASB) är en privat stiftelse som arbetar för att ta fram rekommendationer för hur företagens årsredovisningar skall se ut. Syftet med dessa rekommendationer är att öka harmoniseringen inom den internationella redovisningen. Eftersom IASB är en fristående organisation har den ingen makt över vare sig ländernas lagstiftning eller företagen som tillämpar IFRS. Istället bygger deras inflytande enligt

¹ All information som rör IASB och IFRS under kapitel 2.5 är hämtad från www.iasb.org

Lönnqvist (2005) på att de rekommendationer de ger ut blir accepterade av företagen och även som norm i länderna.

Nedan följer en presentation av de IFRS som tas upp i empirin eller analysen i denna uppsats. En fullständig lista över samtliga IFRS finns i bilaga III:

2.5.1 IAS 1

IAS 1 (namn) har som syfte att underlätta för företagen att göra en årsredovisning som är jämförbar dels med tidigare årsredovisningar, dels med andra företag. Den nuvarande IAS 1 började gälla årsredovisningar som publiceras efter årsskiftet 2006. Enligt IAS 1 skall en årsredovisning innehålla en balansräkning, resultaträkning, förändring i eget kapital, kassaflöde samt noter som innehåller viktiga redovisningsprinciper samt förklarande information. Meningen med en årsredovisning är att den skall ge en rättvisande bild av företagets finansiella ställning, resultat samt kassaflöde. För att åstadkomma en rättvisande bild av företaget är det viktigt att effekten av alla transaktioner och händelser i företaget redovisas enligt definitionerna för skulder, tillgångar, intäkter och kostnader som finns i IFRS ramverk. Företaget måste även då det följer hela IFRS i en not ange att de följer IFRS fullt ut och utan undantag.

2.5.2 IFRS 1

Hur företagen skall rapportera övergången till IFRS regleras i IFRS 1. Syftet med IFRS 1 är att företaget skall producera en årsredovisning som är transparent för läsarna och jämförbar över tiden, den skall vara en bra start på redovisningen enligt IFRS och att rapporten kan produceras till en kostnad som är mindre än nyttan för användaren. (IASB, IFRS 1)

Informationen om IFRS 1 skall finnas med i företagets första årsredovisning från 1 januari 2005 samt delårsrapporterna under samma år. Enligt huvudregeln i IFRS 1 skall hela IFRS följas och tillämpas retroaktivt. Från denna huvudregel finns dock tio frivilliga undantag som inte behöver omräknas retroaktivt. Det finns även fyra undantag som inte får omräknas. IFRS tillåter att företagen gör undantag från IFRS inom speciella områden där kostnaden för att konvertera till IFRS överväger nyttan för användarna av finansiella rapporter.

De valfria undantagen gäller delar av följande IFRS/IAS:

1. Samgående och förvärv, IFRS 3. Ett företag som tillämpar IFRS för första gången behöver inte omklassificera förvärv gjorda innan tidpunkt för övergången till IFRS.
2. Materiella anläggningstillgångar, IAS 16. Ett företag som tillämpar IFRS för första gången kan använda det verkliga värdet på en materiell anläggningstillgång och använda detta som ett antaget anskaffningsvärde. Företaget kan också använda ett värde från föregående redovisningsstandard som anskaffningsvärde om det är i huvudsak lika stort som verkligt värde eller anskaffningsvärdet. Kan även användas för förvaltningsfastigheter om företaget använder IAS 40 och immateriella anläggningstillgångar om de uppfyller IAS 38.
3. Ersättning till anställda, IAS 19. Ett företag som tillämpar IFRS för första gången och använder korridormetoden i IAS 19 kan göra vissa undantag på auktariella vinster och förluster.

4. Ackumulerade omräkningsdifferenser, IAS 21. En förstagångstillämpare behöver inte göra omklassificeringar av effekterna av ändrade valutakurser om de inträffade innan företaget tillämpade IFRS.
5. Sammansatta finansiella instrument, IAS 32 och IAS 39. Ett företag som tillämpar IFRS för första gången kan göra vissa undantag när det gäller uppdelningen av sammansatta finansiella instrument enligt IAS 32 om skulden inte längre är utestående vid datumet för övergången till IFRS.
6. Tillgångar och skulder i dotterföretag, intresseföretag samt joint venture behöver inte redovisas enligt IFRS i dotterföretagens redovisning.
7. Benämning av tidigare redovisade finansiella instrument, IAS 39. Ett företag kan göra vissa undantag när det gäller värdering till verkligt värde av finansiella skulder och tillgångar.
8. Aktierelaterade ersättningar, IFRS 2. Ett företag som tillämpar IFRS för första gången uppmuntras till men behöver inte redovisa utdelningar efter 7 november 2004 enligt IFRS 2.
9. Försäkringsavtal, IFRS 4. Ett företag kan tillämpa övergångsbestämmelserna i IFRS 4 om de tillämpar IFRS för första gången.
10. Avsättningar för åtaganden för nedmontering av anläggningstillgångar, IAS 37 och IFRS 5. En förstagångstillämpare behöver inte följa vissa krav i IAS 37 om de tillkom innan företaget redovisade enligt IFRS.

Enligt IFRS 1 måste företagen visa hur företagets resultat, kassaflöde och finansiella ställning har förändrats p.g.a. IFRS. En öppningsbalansräkning skall göras samma dag som företaget övergår till den nya standarden och den är utgångspunkten för rapporteringen enligt IFRS. Denna öppningsbalansräkning behöver inte finnas med i företagets första finansiella rapport efter övergången men den måste stämma överens med IFRS. Det finns fyra punkter som tas upp i IFRS 1 som särskilt viktiga för övergången till IFRS i öppningsbalansräkningen.

1. Företaget skall ta upp samtliga tillgångar och skulder som krävs av IFRS.
2. Företaget skall inte ta upp tillgångar och skulder som IFRS inte tillåter.
3. Omklassificera tillgångarna och skulderna så att de är i enlighet med IFRS.
4. Att mäta tillgångarna och skulderna i enlighet med IFRS.

De punkterna kan sammanfattas enkelt som att företaget skall ta upp de tillgångar och skulder och på det sätt som krävs av IFRS. På de poster där resultatet skiljer sig mellan öppningsbalansräkningen och den tidigare standardens balansräkning skall skillnaden bokföras mot eget kapital på raden byte av redovisningsstandard.

2.5.3 IAS 19

Hur ersättningar till anställda och upplysningar om dessa skall redovisas regleras i IAS 19. Den gäller de kortfristiga ersättningarna till exempel lön, semester och sjukfrånvaro. Denna IFRS gäller även ersättningar som utgår efter att den anställda lämnat företaget, till exempel pension och livförsäkringar. Denna IFRS ställer höga krav på hur redovisningen skall ske och vilka upplysningar som skall lämnas.

2.5.4 IAS 39

Denna IFRS behandlar hur finansiella instrument skall redovisas och värderas. Standarden skall tillämpas av samtliga företag som följer IFRS. Det finns dock undantag och de gäller andelar i dotterföretag, intresseföretag samt joint venture. Dessa redovisas enligt IAS 27 IAS 28 och IAS 31. Dock hänvisar dessa IFRS i vissa fall tillbaka till IAS 39.

2.5.5 IFRS 3

IFRS 3 handlar om rörelseförvärv och syftar till att ange hur företag skall redovisa ett rörelseförvärv. Enligt IFRS 3 skall förvärvsmetoden tillämpas. Vid ett förvärv skall förvärvaren redovisa den uppkomna goodwillen som en tillgång och värdera den till anskaffningsvärdet. Informationen skall lämnas i årsredovisningen under den tidsperiod som förvärvet sker.

2.6 Redovisningsteori

De första spåren av en enklare form av redovisning i form av minnesanteckningar kommer från Babylonien cirka 2300 år före Kristus. Det var vid Medelhavsområdet på 1000-talet som redovisningen började utvecklas, först fanns bara konton för fordringar och skulder. Långt senare är värderingsproblemet en av de klurigaste frågorna inom redovisningen, vem som skulle få vad och hur mycket. Att beräkna ett precist resultat för en kortare tidsperiod för ett företag som fortlever är inte genomförbart (Artsberg 2003).

2.7 Årsredovisning

I 6:1 bokföringslagen (BFL) sägs att alla aktiebolag, ekonomiska föreningar och alla företag av någorlunda storlek skall fullborda sin löpande bokföring med en årsredovisning. Vidare står det i årsredovisningslagen (ÅRL) vad årsredovisningen skall innehålla (Edenhammar & Thorell 2004). Generellt kan sägas att det finns två delar inom redovisningen, intern redovisning och extern redovisning. Den interna redovisningen är inte reglerad i lag och dess syfte är att förse företagsledningen med information som underlättar dess jobb med att styra och kontrollera företagets verksamhet (Dahlin, Lunden & Smittberg 2006). Externredovisningen är reglerad i lag, denna del är på ett sätt företagets ansikte utåt. Externredovisningen är till för företagets externa intressenter (Edenhammar & Thorell 2004).

I bokföringslagen och årsredovisningslagen sägs vad en årsredovisning skall innehålla. Den skall innehålla följande handlingar: balans- och resultaträkning, förvaltningsberättelse, revisionsberättelse, noter, koncernredovisning och för större företag även en kassaflödesanalys (Leonardz & Blomquist 2001). För de företag som tillämpar IFRS används begreppet finansiell rapport. Det är fem olika delar som skall finnas med i de finansiella rapporterna, de är balansräkning, resultaträkning, sammanställning av eget kapital, kassaflödesanalys och en beskrivning över tillämpade principer (Edenhammar & Thorell 2004). Syftet med en årsredovisning är att förse företagets intressenter med information om företaget. Till företagets intressenter hör bland annat investerare, långgivare, företagets ägare, långgivare, kunder och konkurrenter (Dahlin, Lunden & Smittberg 2006).

I not till årsredovisningen skall ett företag lämna information om underlag för värdering av tillgångar och skulder. Detta för att läsarna av årsredovisningen skall kunna bedöma resultatet med hänsyn till ändringar av grunderna för värdering. Detta gäller alla företag utan hänsyn till storlek eller verksamhetsform. Företag som använder IFRS som redovisnings-

princip måste inkludera mer information i not för att underlätta förståelsen av årsredovisningen. Enligt IFRS måste företag ha med information för att förenkla läsandet av årsredovisningen i noterna. Den materiellt viktigaste förändringen för företag vid tillämpning av IFRS är behovet av extra upplysningar i not. Information huruvida företaget har bytt redovisningsmetod är viktigt, därför brukar denna information finnas i den inledande noten. Denna information är viktig för att kunna göra jämförelser över tiden och för att åstadkomma en ökad förståelse för årsredovisningen (Edenhammar & Thorell 2004).

En koncern består av ett moderbolag och under det finns ett eller flera dotterbolag enligt årsredovisningslagen. Nästan alla större företag ingår i en koncern, ofta som ett moderföretag, många mindre företag ingår också i koncerner men då oftast som dotterbolag. Numera reglerar IAS/IFRS hur svenska börsnoterade företag skall utföra sin koncernredovisning. Ändringar som gjorts inom området för koncernredovisning är:

- Avskrivning på goodwill är inte längre tillåtet. Innan ändringen av reglerna var det ett krav att goodwill skulle skrivas av. Numera räcker det med en årlig granskning om vilket värde organisationens goodwill har. Koncernen får göra en nedskrivning om värdet på goodwill har minskat.
- Negativ goodwill skall inte längre redovisas som en post i balansräkningen.
- Är en koncerns tillgångar och skulder övervärderade eller undervärderade skall värdet för hela tillgången eller skulden redovisas, oavsett hur stor del av dotterföretagets aktier som moderföretaget har förvärvat.
- Det verkliga värdet på dotterbolagets tillgångar och skulder skall ligga till grund när minoritetsintresset beräknas i koncernbalansräkningen. Dotterbolagets redovisade tillgångar och skulder läggs till grund för beräkning av minoritetsintresset innan tillämpningen av IFRS.
- Minoritetsintresset skall redovisas under eget kapital i balansräkningen.
- Oavsett ägarförhållanden skall posten årets resultat gälla organisationen i koncernens resultaträkning.
- Vid ett samgående mellan företag måste det fastställas vilket bolag som är det köpande och förvärvsmetoden skall användas (Lönnqvist 2005).

Information som finns i en årsredovisning bör uppfylla fyra kriterier, informationen skall vara relevant, tillförlitlig, begriplig och jämförbar.

2.7.1 Relevans

När redovisningsinformation kan tänkas ha inverkan på en persons beslutsfattande är den att betrakta som relevant. Påverkan sker antingen genom en granskning av nuvarande förhållanden eller en beräkning av framtida förhållanden, det kan också ske genom en utvärdering av historiska förhållanden (Artsberg 2003).

2.7.2 Tillförlitlighet

Tillförlitlighet innebär att informationen i årsredovisningen inte är felaktig samt att den är så objektiv som möjligt. Detta för att läsaren av årsredovisningen skall kunna lita på informationen. Några av de egenskaper som IASB/RR har pekat ut när tillförlitlighet nämns är validitet, vilket betyder att det som är syftet att mätas också är det som mäts (Artsberg, 2003).

2.7.3 Begriplighet

IASB och RR förutsätter att läsaren av en årsredovisning har vissa förkunskaper, med andra ord måste läsaren själv läsa på så mycket att denne kan tolka vad som står i en årsredovisning. Det är inte upp till företaget att försöka göra informationen lättförståelig, utan det är upp till användaren att skaffa den kunskap som behövs för att förstå redovisningen (Artsberg 2003).

2.7.4 Jämförbarhet

Årsredovisningen måste uppfylla två kriterier för att anses vara jämförbar. En läsare skall kunna göra jämförelser mellan olika företag och att de måste kunna jämföra samma företag över tiden. Därför måste normgivaren på området ta fram standardiserade regler som behandlar snarlika händelser på ett likartat sätt. Men standardiseringen får inte bli för strikt, den måste finnas utrymme för att bedöma speciella omständigheter i enskilda fall (Artsberg 2003).

Enligt EG-förordningen EG 1606/2002 har jämförbarhet använts som en viktig anledning till EU:s beslut om övergången till IFRS. Enligt EU spelar jämförbarheten mellan företag inom EU en stor roll för harmoniseringen av den inre marknaden. Jämförbarhet är också en viktig förutsättning för att skapa en effektiv kapitalmarknad inom EU och även med länder utanför EU (EG 1606/2002).

2.8 Agentteori

Den allmänna åsikten är att Jensen & Meckling utvecklade agentteorin i sitt verk från 1976. Jensen och Meckling beskriver hur agentrelationen växer fram från avtal där ena parten (principalen) anställer en andra part (agenten) för att utföra något slags uppgift för principalen. I avtalet ger principalen rättigheter till att fatta beslut åt agenten. Men det är inte alltid agenten och principalen har samma mål. Därför går det inte att säga att agenten alltid agerar på ett sätt som ligger i principalens intresse (Godfrey, Hodgson & Holmes 1999).

Att ägandet och kontrollen över ett företag är åtskilda innebär att ledningen, som i detta fall är agenter åt aktieägarna vilka är principaler, kan styra bolaget på ett sätt som inte gynnar aktieägarna (Godfrey, Hodgson & Holmes 1999). Agentteorin tar även upp externa intressenters behov av information om agenternas arbete inom företaget (Hatch 1997).

Enligt Hatch (1997) är problemet med förhållandet mellan agenter och principaler en central del av agentteorin. Detta då ledningen av ett företag och företagets ägare inte alltid har gemensamma intressen beträffande hur företaget skall drivas. Agenterna, alltså företagsledningen, skall agera utefter principalernas (ägarnas) intressen när de tar beslut som rör företaget. Agentproblemet är alltså risken att agenterna driver företaget med ett självintresse i bakgrunden istället för i ägarnas intresse. Problemet uppstår från möjligheten att ledningen arbetar för att maximera sin egen lön, medan ägarna vill ha så hög vinst som möjligt för företaget. Agentteorin inriktar sig på att hitta lösningar på detta problem. En lösning är att skriva ett kontrakt mellan agenten och principalen där agenten blir belönad efter de prestationer denne utför som ligger i principalens intresse. För att kunna veta om agenterna följer kontraktet behöver principalerna information om hur agenterna arbetar. Denna information kan principalen använda till att utvärdera agenten. Informationen kan även användas till att styra och belöna agenten. Huvudsakligen finns det två olika tillvägagångssätt för att

styra och belöna agenter: beteendestyrning och resultatstyrning. Beteendestyrningen innebär att principalen övervakar agenten och dennes beteende, vilket ofta är komplicerat och kostsamt. Resultatstyrning är mer kostnadseffektivt men det speglar inte alltid verkligheten. Att resultaten är positiva behöver inte nödvändigtvis vara en effekt av ledningens effektiva arbete (Hatch 1997).

Schroeder, Clark & Cathey (2001) anser att från agentteorin kan slutsatsen dras att flera redovisningsalternativ har utvecklats för att tillgodose olika parter behov, som aktieägare, långgivare med flera. Dessa alternativ har utvecklats för att minska agentkostnaderna.

2.9 Frivillig redovisning

Frivillig information i årsredovisningen är sådan information som inte är tvingande enligt lag. Den vanligaste typen av frivillig information som brukar nämnas är information om miljö och socialt ansvar. Enligt Dye (2001) finns det en allmän formulering kring frivillig redovisning om att företag redovisar sådan frivillig information som är bra för företaget och undanhåller information som är dålig. Dye (2001) ser detta som en teori som är ett speciellt fall av game theory. Enligt Dye (2001) är det intressanta med denna teori när det handlar om information som företaget undanhåller. Han menar också att det är viktigt att förutse en organisations anledning till att ta med eller inte ta med frivillig information i sin redovisning. Ett exempel som författaren tar upp i sin diskussion kring detta ämne är att en bilförsäljare som skall sälja en bil tar upp alla dess positiva egenskaper men inte nämner något om bilens prestanda. Det är då underförstått enligt den allmänna formuleringen att bilen har dåliga prestanda.

Då det inte finns någon allmänt accepterad teori om frivillig redovisning har författarna till denna uppsats istället valt att ta upp några empiriska studier för att skapa en förståelse av begreppet. Studierna som behandlar detta ämne testar ifall olika faktorer eller antaganden har påverkan på mängden eller kvaliteten av frivillig redovisning.

Författarna har granskat en studie av Ho & Wong (2001) där 610 börsnoterade företag från Hong Kong studerats för att se om fyra faktorer som enligt tidigare studier har antagits ha inverkan på frivillig redovisning. Faktorerna som undersöks är andelen oberoende medlemmar i styrelsen, revisionskommitté, dominerande personlighet (samma person är både VD och styrelseordförande), andel familjemedlemmar i styrelsen. Författarna till studien har även undersökt ett antal andra faktorer. En av de faktorer som är relevanta för vår studie är hur storleken påverkar frivillig redovisning. Studien visar att andel familjemedlemmar i styrelsen har en negativ effekt på frivillig redovisning. En revisionskommitté har däremot positiv påverkan på frivillig redovisning. Företagets storlek har också en positiv effekt på frivillig redovisning. Däremot hade dominerande personlighet och andel oberoende medlemmar ingen effekt på frivillig redovisning.

I en studie av Meek, Roberts & Gray (1995) undersöks ett antal faktorer som kan antas påverka frivillig redovisning. Faktorerna som undersöks är storleken, vinst, geografiskt ursprung, bransch, andel skulder, multinationell utsträckning och internationella listningar på börser. Studien fann att de viktigaste faktorerna på frivillig redovisning är internationella listningar, storlek och varifrån företagen kommer. Även bransch var viktigt i vissa fall, detta gällde särskilt i olje-, kemi- och gruvbranscherna för den typ av frivillig information som rör miljöaspekter. De övriga faktorerna hade ingen inverkan på frivillig redovisning i studien.

Att storleken eller omsättningen på företagen verkar ha så stor betydelse på mängden frivillig information i de finansiella rapporterna antas enligt Meek et al. (1995) och Ho & Wong (2001) bero på att större företag har fler och starkare intressenter och att de i större utsträckning är beroende av externt kapital.

2.10 Tidigare studier

I en kandidatuppsats av **Jaatinen & Sundstrand (2005)** undersöktes hur IFRS 3 hade påverkat företag på Stockholmsbörsen och hur företagen uppfattade standarden. Syftet med uppsatsen var ”...att undersöka hur koncernbolag på Stockholmsbörsens A-lista påverkades av införandet av IFRS 3 med avseende på förvärvat goodwill samt undersöka hur företagen uppfattade den nya redovisningsstandard...” (Jaatinen & Sundstrand, 2005, s 10). I undersökningen användes ROE som ett mått på resultat. ROE räknades fram i uppsatsen genom nettoresultatet/eget kapital. Undersökningen genomfördes med hjälp av enkäter, intervjuer och granskning av årsredovisningar. Den del av uppsatsen som är relevant för vår är den som behandlar hur företagens resultat påverkades av IFRS 3. Studien kom fram till att företagens ROE för 2004 ökade med 2,35 % som en effekt av IFRS 3. Vidare kom studien fram till att nettoresultatet ökade och att skuldsättningsgraden minskade p.g.a. IFRS 3. Det framgår dock inte hur mycket.

Wetterholm & Bergström (2005) har i sin magisteruppsats undersökt vilka konsekvenser övergången till IFRS har lett till för börsnoterade koncernbolag. Syftet med uppsatsen är att ”beskriva vilka skillnader redovisningen enligt IFRS innebär jämfört med tidigare sätt att redovisa enligt RR för bolag noterade på Stockholmsbörsen samt att beskriva och förklara eventuella konsekvenser som det nya sättet att redovisa ger upphov till” (Wetterholm & Bergström, 2005, s. 3). Deras undersökning har gått till så att Wetterholm och Bergström har intervjuat 9 börsnoterade koncernbolag inom läkemedelsbranschen, tobaks-/livsmedelsbranschen och skogsbranschen. Resultatet av undersökningen visar att IAS 39 Financial instruments har påverkat flera företag. Men även IFRS 3 har påverkat flera företag i en större utsträckning. I sin undersökning har de också kommit fram till att IAS 39 och IFRS 3 är branschneutrala och påverkar oavsett vilket område företaget verkar inom. Flera bolag tyckte att IAS 19 påverkade mycket vilket författarna tyckte var underligt då den redan använts tidigare i svensk redovisning i RR 29. Undersökningen visade att alla bolag förväntade sig högre revisionskostnader i och med införandet av IFRS. Bolagen har fått lägga ner mer resurser på att utbilda personal till de nya standarderna, att analysera vad de betyder. Bergström och Wetterholm kommer fram till att bolagen har påverkats i olika grad, somliga har tyckt att övergången har varit besvärlig och betungande medan merparten tycker att det har inneburit mer arbete men inte varit så besvärligt. Detta beror enligt dem på att olika företag påverkas i olika grad av implementeringen av IFRS.

I en kandidatuppsats av **Cederwall & Gustavsson (1998)** granskas 20 börsföretags miljöredovisning under en femårs period. I undersökningen studerades både miljöredovisningar och årsredovisningar. Studiens syfte är att undersöka ifall ett antal faktorer påverkar företagens miljöredovisning. Faktorerna som undersöks är branscher, storlek på företaget och anslutning till någon miljöstandard. Den konstaterar också att det fanns ett samband mellan företagets omsättning och hur mycket information företagen har med om miljöredovisning. Studien kommer även fram till att det finns skillnader mellan branscher. Även ifall företagen är anslutna till någon miljöstandard spelar roll. Mellan 1993 och 1997 har den frivilliga informationen om miljö tredubblats.

Även om denna studie i huvudsak behandlar miljöredovisning kan den användas i analysen. Detta eftersom övergången till IFRS och miljöredovisning har gemensamt att det finns både frivilliga delar och tvingande regler. Den del som kommer att analyseras i denna studie är om företagens omsättning påverkar hur mycket information företaget har med i sin årsredovisning. I studien av Cederwall & Gustavsson (1998) finns ett positivt samband mellan omsättning och frivillig information i års-/miljöredovisningar.

2.11 Sammanfattning av referensramen

Här följer en sammanfattning av teorin och hur den kommer att användas i fortsättningen av uppsatsen. Teorin som rör internationalisering och EG-förordningen och den svenska utredningen är till för att ge en introduktion till ämnet och för att förklara hur och varför arbetet med den nya redovisningsstandarden har gått till.

Kapitlet som behandlar IFRS är med främst för att skapa en förståelse av den nya redovisningsstandarden. Den del som rör IFRS 1 och undantagen kommer även att användas både i analysen och i empirin.

I kapitlen om redovisningsteori och årsredovisningar förklaras hur en årsredovisning bör vara samt en inledning till redovisningsteori, detta kommer att användas i empirin och analysen.

Kapitlet om frivillig redovisning ger en inblick av vilka studier som gjorts tidigare på olika typer av frivillig redovisning och kommer i uppsatsen att användas för att analysera den data som samlats in.

Till sist i detta kapitel följer en presentation av tidigare studier som kommer att användas vid analysen

3 Metod

I detta kapitel presenteras hur undersökningen har gått tillväga. Val av metod, urval och data motiveras samt undersökningsunderlaget presenteras. Sist i kapitlet följer ett avsnitt med metodkritik.

3.1 Metodval

Enligt Holme och Solvang (1999) är en metod ett redskap som används för att uppnå målen med forskningen eller undersökningen. Att använda metod i forskningen ger grunden för det systematiska och planmässiga arbete som leder fram till svaren på problemen i forskningen. Vidare menar författarna att en metod är nödvändig för att bedriva seriös forskning eller undersökning. Inom samhällsvetenskaplig forskning går det att skilja på två olika metodiska angreppssätt, de är den kvantitativa och kvalitativa. Den kvantitativa metoden används för att hitta generella samband, medan den kvalitativa metoden går in mer på djupet. Vilken metod som används beror på vad syftet med uppsatsen är och används oftast som komplement till varandra (Holme & Solvang, 1999).

För att kunna undersöka vårt syfte om hur börsnoterade bolag redovisar implementeringen av IFRS har en kvantitativ metod valts. För att kunna utföra undersökningen och samtidigt uppfylla syftet behövs en referensram. Denna referensram ligger till grund för den empiriska undersökningen. Då det inte finns någon färdig referensram som passar denna undersökning har författarna valt att utveckla en egen. Vid denna utveckling har författarna gjort en litteraturstudie. Då uppsatsens syfte är att hitta generella samband behövs en kvantitativ metod vid datainsamlingen (Lundahl & Skärvad, 1999). Eftersom det i den nya EU-lagstiftningen krävs att företagen redovisar övergången till IFRS i sin årsredovisning har dessa studerats.

3.2 Kvantitativ metod

Enligt Patel & Davidsson (1994) syftar den kvantitativa metoden till att generalisera det som undersöks. Andersen (1998) hävdar att all data som undersöks skall göras mätbara för att resultatet skall kunna redovisas numeriskt. Enligt Lundahl & Skärvad (1999) skall kvantitativa undersökningar, som har till syfte att förklara, mäta sambandet mellan olika variabler. Att testa hypoteser är den praktiska delen av kvantitativa undersökningar som syftar till att förklara. Enligt Holme & Solvang (1997) kan kvantitativ metod förklaras som att den omvandlar information till siffror som det sedan utförs en analys på. Denna metod används då forskaren är intresserad av att hitta generella samband. En kvantitativ metod kännetecknas av att den går på bredden och har en högre grad av strukturering (Holme & Solvang, 1997).

Enligt Lundahl & Skärvad (1999) går en innehållsanalys ut på att forskaren samlar in data ifrån från dokument. Enligt Lundahl & Skärvad (1999) finns två typer av innehållsanalyser, den kvalitativa och den kvantitativa. Den kvantitativa innehållsanalysen går ut på att forskaren mäter innehållet i ett dokument. Forskaren kan t.ex. räkna hur ofta ett visst ord upprepas i en text eller hur stor del av en publikation som innehåller en viss typ av information. Den kvalitativa innehållsanalysen är mer inriktad på hur språket används eller meningen med dokumentet.

I denna uppsats har en kvantitativ innehållsanalys utförts för att samla in de data som behövs för att svara på syftet. I den undersökningsmodell som beskrivs i kapitel 3.6 förklaras den innehållsanalys som utförts mer ingående.

3.3 Litteraturstudie och informationssökning

För att komma fram till den referensram som använts vid datainsamlingen har en litteraturstudie genomförts. Den litteratur som studerats har varit relevant för dels referensramen och dels som stöd vid analysen. De delar som använts till referensramen har handlat om årsredovisningar, redovisningsteori, frivillig redovisning och IFRS. Som stöd för analysen har teorier om frivillig redovisning använts. Hur varje teori som används i utvärderingsunderlaget för uppsatsen framgår i kapitel 3.6 under de olika punkterna.

Litteraturen har sökts från högskolebiblioteket i Jönköping, www.diva-portal.org och diverse databaser som finns tillgängliga via högskolebiblioteket i Jönköping. Sökorden som använts har varit årsredovisning, IASB, IFRS, frivillig information, voluntary disclosure och agentteori. Årsredovisningarna har studerats i digital form och hämtats ifrån www.waymaker.se.

3.4 Datainsamling

De data som samlats in i denna undersökning kommer från företagens årsredovisningar för 2005. Data har samlats in med referensramen som grund. Eftersom företagen är tvingade att rapportera övergången i sin årsredovisning enligt EU-lagstiftning. Därför går det inte att få den information som behövs för att uppnå syftet på något annat sätt. Årsredovisningar är framtagna av en organisation för att ge ut information till sina intressenter, därför är de inte objektiva. Årsredovisningen granskas av en revisor för att säkerställa att informationen är korrekt.

3.4.1 Primär och sekundär data

Det finns två sorters data, primärdata och sekundärdata. Data som direkt svarar på forskarens problemformulering är primärdata (Holme & Solvang 1997). Sekundärdata är data som redan existerar och inte är anskaffade specifikt för undersökningen (Lundahl & Skärvad, 1999). I en innehållsanalys används ofta sekundärdata som faktabas, vilket är fallet i denna undersökning. Vid en primärdataundersökning samlas datamaterial in för första gången, detta kan ske vid t.ex. intervjuer och enkäter. De data som behövs i en statistisk undersökning kan samlas in på olika sätt. När det gäller sekundärdata i denna undersökning hämtas data från årsredovisningar. Data kan sedan antingen användas direkt eller omarbetas för att få fram rätt information, detta kallas en sekundärundersökning (Dahmström 2000). Det är vanligt att sekundärdata används som ett komplement till primärdataundersökningar, vilket underlättar jämförelser med annan framtagna statistik (Dahmström 2000).

I denna studie kommer en innehållsanalys genomföras av företagens årsredovisningar. Dessa data är primärdata och kommer att kompletteras med sekundärdata från årsredovisningarna. Primärdata samlas in med hjälp av referensramens delar upprepningar, not och viktigast. Sekundärdata samlas in under resultat och storlek. Sekundärdata kommer även att användas vid jämförelse med tidigare studier, då i form av resultat från andras studier.

Vid användning av sekundärdata är det viktigt att vara källkritisk eftersom man inte vet om källan till informationen är opartisk (Lundahl & Skärvad 1999). Det finns även andra nackdelar med att använda sekundärdata, t.ex. ett register kanske inte är uppdaterat. Men det vanligaste problemet är att meningen med den ursprungliga undersökningen ofta har ett annat syfte än den nuvarande undersökningen. Problem kan även uppstå vid bearbetning av registerdata. Om inte variablerna finns i originalsckick kan de ha delats in nya klasser som är unika för en tidigare undersökning. Detta medför att man då får använda information som inte är mindre aktuell för undersökningen (Dahmström, 2000). Eftersom denna studie kommer att samla in data från de senaste årsredovisningarna innehåller de aktuell information. Årsredovisningarna har hämtats hem i digital form från företagens hemsidor vilket säkerställer att det är rätt handlingar vi har studerat. Primärdata som samlats in till denna undersökning har samlats in av författarna. Den kritik som kan riktas mot primärdata i denna undersökning är att det behövs en ganska stor kunskap om redovisning, och framförallt koncernredovisning och IFRS för att kunna tolka årsredovisningarna. Författarna anser att de besitter denna kunskap och att de data som samlats in är tillförlitlig.

3.5 Tillvägagångssätt och urval

Urval syftar till vilka som kan tänkas vara bra observations- och intervjuobjekt för undersökningen. Underlaget till urvalet är ofta en kompromiss mellan vad som är praktiskt möjligt och vad som är teoretiskt önskvärt. Valet av undersökningstyp syftar till hur man valt att utforma undersökningen (Lundahl & Skärvad 1999).

Urvalet i denna uppsats består av företag noterade på Stockholmsbörsen eftersom EU-lagstiftningen endast är tvingande för noterade koncernbolag. Urvalet i denna uppsats har även begränsats av tidsaspekten. Detta medför att endast årsredovisningar publicerade före 1 maj 2005 har studerats. Av de företag som publicerat sina årsredovisningar 1 maj har 30 företag valts ut. Företagen som är med i studien är slumpmässigt utvalda. I tabell 3.1 följer en lista på företagen samt eget kapital, omsättning och vilken lista de är noterade på.

Företag	Eget Kapital	Omsättning	Lista
	Mkr	Mkr	
Aspiro	441,00	407,90	O-listan
Bioinvent	212,00	28,20	O-listan
Biotage	563,80	366,60	O-listan
Brinova	565,50	86,50	O-listan
Bure Equity	1980,00	5435,00	A-listan
Custos	273,60	659,60	O-listan
Digital Vision	28,30	59,70	O-listan
Doro	95,00	649,00	O-listan
Electrolux	25971,00	120651,00	A-listan
Fagerhult	471,10	1759,20	O-listan
FSB	53869,00	15539,00	A-listan
Getinge	12457,00	10888,80	A-listan
Holmen	15557,00	15653,00	A-listan
Human Care	162,80	202,10	O-listan
IBS	525,80	2364,10	O-listan
Investor	92806,00	10457,00	A-listan
Kungsleden	3324,00	1845,10	O-listan
Ljungberggruppen	1928,00	461,30	O-listan
MSC	17,60	41,80	O-listan
Multiq	36,50	82,40	O-listan
Neonet	212,00	136,10	O-listan
Opcon	129,00	312,20	O-listan
Peab	2654,00	25501,00	O-listan
Q-med	1228,20	976,00	O-listan
Semcon	199,00	1500,50	O-listan
Skandia	8844,00	.	A-listan
Swedish Match	5060,00	13007,00	A-listan
Telelogic	702,70	1039,20	O-listan
Thalamus networks	228,10	256,00	O-listan
Trelleborg	8603,00	24170,00	A-listan

Tabell 3.1 Företagen som ingår i studien och deras eget kapital, omsättning och lista de är noterade på.

3.6 Utvärderingsunderlag

Här kommer en beskrivning av det utvärderingsunderlag som har utarbetats för att samla in data till undersökningen. Detta underlag är utarbetat utifrån referensramen, under varje del i underlaget preciseras vilken teori eller studie som den bygger på. Alla data som samlas in med hjälp av utvärderingsunderlaget kommer ifrån företagens årsredovisningar. Utvärderingsunderlaget innehåller sju punkter, nedan finns en förklaring av vilka de är och vad syftet med varje är.

Not

Detta är antalet sidor som finns i koncernens årsredovisning i noterna angående konverteringen till IFRS. Nästan alla företag i undersökningen som har konverterat till IFRS har

med en sådan not, Därför blir det intressant att jämföra hur mycket information företagen har med här. De företag som inte har en separat not har istället information om övergången i noten redovisningsprinciper. Antalet sidor om övergången till IFRS i denna not har också tagits med i undersökningen för dessa företag. I noterna ingår löpande text om IFRS samt tabeller om hur koncernen påverkats. Det är även i not som den mesta av informationen angående IFRS finns. Hur många sidor företagen har med har uppskattats av författarna till denna uppsats. Denna del av undersökningsunderlaget belyser tillsammans med upprepningar hur mycket information som företagen har om övergången till IFRS. Detta kommer att analyseras mot företagets omsättning och resultat av övergången till IFRS. Denna punkt kommer även att analyseras mot tidigare studies resultat om att företag med högre omsättning har mer frivillig information i sina årsredovisningar.

Upprepningar

Antal upprepningar av IAS och IFRS som nämns i hela årsredovisningen. Denna punkt är den andra delen av underlaget som används för att uppskatta hur mycket information företagen ger angående övergången till IFRS. Antal upprepningar har räknats fram med hjälp av sökverktyget i Acrobat Reader 7.0. Punkten kommer att analyseras på samma sätt som not.

Resultat

Hur resultatet har påverkat företagen av övergången till IFRS samlas in under denna punkt. Detta är en viktig del av modellen eftersom vi skall undersöka om resultatet spelar någon roll när det gäller hur omfattande företagen kommunicerar med sina intressenter genom årsredovisningen. Resultatet kommer även att jämföras mot tidigare studier. Tidigare studier har visat att resultatet har ökat som en följd av IFRS 3, kan detta bekräftas i denna undersökning och hur påverkar de andra IFRS företagets resultat.

Storlek

Storleken på företaget anges som hur stor omsättning företaget har. Denna del är med eftersom vi skall undersöka ifall det finns ett samband mellan företagets storlek och hur mycket de redovisar om konverteringen till IFRS. I tidigare studier som presenterats i denna uppsats har det funnits ett samband mellan företagets storlek och mängd av olika typer frivillig information i årsredovisningar.

Öppningsbalans

Öppningsbalansräkning är starten för redovisning enligt IFRS, den innehåller de omräknade balanserna och är något alla företag skall ha med enligt IFRS 1. Det som är intressant med öppningsbalansräkningen i denna modell är om företaget förklarar för användaren av årsredovisningen vilket syfte den har. Öppningsbalansen kommer att analyseras mot redovisningsteori angående begriplighet från referensramen. I denna punkt har det endast angivits om de förklarar den eller inte.

Viktigast

I denna del av undersökningsunderlaget undersöks vilken eller vilka av de IFRS som finns som är viktigast för koncernen. Det kan vara intressant att se ifall det finns skillnader mellan det företaget anger som viktigast och det som har störst påverkan på resultatet. Härifrån kan även information om vilken eller vilka IFRS som är viktigast för de svenska koncer-

nera sammanställas. Detta kommer att jämföras med tidigare studier där IFRS 3 och IAS 39 har nämnts som viktigast.

Undantagen

Syftet med denna del är att ge information om vilka av de tio undantag som finns i IFRS 1 som tillämpas i koncernernas årsredovisningar. Hur många och vilka undantag som tillämpas av företagen samlas in under denna punkt. Analysen av denna punkt kommer att ske mot vilka IFRS som påverkar företagen mest resultatmässigt samt redovisningsteori om jämförbarhet. Det som är intressant med jämförbarheten under denna punkt är dels hur många undantag företagen har tillämpat (för jämförbarhet med andra företag som redan tillämpar IFRS) samt ifall företagen tillämpar samma undantag (jämförbarhet mellan företag som tillämpar IFRS för första gången).

3.7 Analysmetod

3.7.1 Korrelation

För att undersöka om det finns samband mellan två variabler kan en korrelationsanalys användas. En korrelationsanalys mäter till vilken grad det finns ett linjärt samband mellan två variabler. Den enhet som används för att mäta korrelationen kallas korrelationskoefficient och kan vara mellan -1 och 1. Om korrelationskoefficienten är -1 betyder det att det finns ett negativt linjärt samband och ifall den ena variabeln minskar så ökar den andra. Om korrelationskoefficienten är 0 finns inget linjärt samband mellan de två variablerna. När korrelationskoefficienten är 1 föreligger ett positivt linjärt samband mellan de två variablerna och om den ena ökar så ökar även den andra. Ju längre ifrån 0 korrelationskoefficienten är desto starkare är sambandet. Det finns två olika sorters korrelationer som är vanliga. Den ena är Pearson's correlation coefficient och den andra är Spearman's rank correlation coefficient, även kallad Spearman's rho. Pearson's korrelation kan användas när variablerna är normalfördelade och Spearman's rho när de inte är det.

I denna uppsats kommer Spearman's rho att användas eftersom det inte kan antas att variablerna är normalfördelade.

3.8 Metodkritik

I en undersökning är det viktigt att den information som kommer fram går att lita på. Det finns två olika sätt som vanligtvis används för att förklara en undersöknings trovärdighet, validitet och reliabilitet. Nedan följer en kort beskrivning av vad begreppen innebär samt hur de har behandlats i eller påverkat denna uppsats.

3.8.1 Validitet

Enligt Lundahl & Skärvad (1999) avses med hög inre validitet att undersökningen mäter det som är mening med undersökningen. Det är när den teoretiska och praktiska definitionen stämmer överens. Detta betyder att det instrument eller den metod som används mäter det som avses att mäta i undersökningen. Yttre validitet är när de yttre omständigheterna leder till att instrumentet mäter fel. Ett exempel som Lundahl & Skärvad tar upp är när folk

ljuger eller minns fel saker i en enkätundersökning. Yttre validitet innebär även att slutsatserna som dras är generaliserbara.

För att uppnå en hög validitet måste undersökningen stämma överens med syftet. Det är viktigt att det som mäts i undersökningen också är det som skall mätas. För att nå hög validitet har en undersökningsmall skapats där punkter har tagits fram utifrån teorier som kan användas för att besvara syftet. Generaliserbarheten i denna undersökning är hög, detta beror på att flera företag har undersökts och att de har valts slumpmässigt. Författarna anser att urvalet representerar populationen.

3.8.2 Reliabilitet

Reliabilitet syftar till undersökningens tillförlitlighet, att mätinstrumenten i undersökningen ger pålitliga svar. Med god reliabilitet menas också att undersökningen skall upprepas av andra forskare med ett annat tillvägagångssätt, men ändå nå samma slutresultat. Undersökningens reliabilitet kan påverkas av olika omständigheter som att undersökningens mätinstrument är bristfälligt (Djurfeldt, Larsson & Stjärnhagen 2003).

För att nå hög reliabilitet i undersökningen har författarna arbetat tillsammans med att samla in data. De punkter i undersökningsmallen som varit svåra att tolka har granskats två gånger av författarna, de punkter som i vissa fall varit svårtolkade rör främst hur resultatet och eget kapital påverkats av en viss IFRS. Detta har inte alltid framgått på ett tydligt sätt. Även den punkt som behandlar undantagen har granskats två gånger för varje företag. Den information som granskats i denna undersökning har kommit från företagens årsredovisningar. Detta leder till att den källkritik som kan riktas mot partiska publikationer inte gäller denna undersökning. Syftet är att undersöka årsredovisningen, inte om informationen i den stämmer.

4 Empiri och Analys

I detta kapitel kommer uppsatsens empiri och analys att presenteras. Författarna har valt att ha empirin och analysen i samma kapitel för att underlätta förståelsen och läsbarheten. Empirin och analysen är uppdelade efter utvärderingsunderlaget.

Empirin i denna uppsats är insamlad med hjälp av utvärderingsunderlaget och är insamlad ifrån 30 börsnoterade bolags årsredovisningar. Empirin presenteras dels i tabeller och text i uppsatsen och dels i bilaga I-II. Analysen är utförd på de data som är insamlad med utvärderingsunderlaget. Den statistiska analysen består av korrelations analyser som är utförda med hjälp av SPSS 14.0. Resultaten från analysen är analyserade mot tidigare studier och referensramen.

4.1.1 Mängden information och storlek

I tabell 4.1 presenteras hur mycket information företagen meddelar om övergången till IFRS i sina årsredovisningar. I första kolumnen beskrivs vilka av företagen som har information om öppningsbalansräkningen. Alla företag måste göra en omräkning men det är inte alla som förklarar det för sina intressenter på ett enkelt sätt. I andra kolumnen presenteras på hur många sidor företagen har beskrivit övergången till IFRS i en separat not. Medelvärde är 1,81 sidor och medianen 1,5 sidor. Inte alla företag har beskrivit övergången i en separat not, de som inte gjort det har haft med informationen under noten om redovisningsprinciper. I undersökningen har även dessa sidor räknats med. De företag som inte har en egen not för övergången har markerats med *. I tredje och fjärde kolumnen presenteras hur många gånger företagen har nämnt IAS och IFRS i sina årsredovisningar. Medelvärdena är 21,9 för IAS och 44,5 för IFRS och medianen 17 respektive 35 upprepningar.

Företag	Öppningsbalansräkning	Noter	IAS	IFRS
		Antal sidor i not angående IFRS	Antal nämnda i årsredovisningen	Antal nämnda i årsredovisningen
Aspiro	Ja	1,50	13,00	43,00
Bioinvent*	Nej	,25	7,00	8,00
Biotage	Ja	3,50	39,00	84,00
Brinova	Ja	2,00	36,00	62,00
Bure Equity	Nej	4,00	29,00	58,00
Custos	Ja	2,50	10,00	18,00
Digital Vision	Nej	,30	4,00	29,00
Doro	Ja	,30	9,00	25,00
Electrolux	Ja	1,50	46,00	70,00
Fagerhult	Nej	,30	5,00	21,00
FSB	Nej	1,70	40,00	40,00
Getinge*	Nej	,30	21,00	45,00
Holmen	Ja	3,00	47,00	42,00
Human Care	Ja	2,00	8,00	20,00
IBS	Ja	1,00	30,00	50,00
Investor	Ja	5,50	25,00	98,00
Kungsleden*	Nej	,50	12,00	28,00
Ljungberggruppen	Nej	1,00	17,00	29,00
MSC*	Nej	1,00	16,00	21,00
Multiq	Nej	1,50	5,00	27,00
Neonet	Ja	1,50	17,00	30,00
Opcon	Nej	2,00	19,00	40,00
Peab	Ja	7,50	51,00	46,00
Q-med	Ja	1,00	10,00	28,00
Semcon	Ja	,00	10,00	30,00
Skandia	Ja	2,50	34,00	202,00
Swedish Match	Ja	2,50	40,00	21,00
Telelogic	Ja	1,50	17,00	50,00
Thalamus networks	Nej	1,70	10,00	46,00
Trelleborg	Nej	,50	30,00	24,00
Genomsnitt		1,81	21,9	44,5

Tabell 4.1 Antal upprepningar av IAS och IFRS i företagens årsredovisningar samt antal sidor i not och ifall företagen har en öppningsbalansräkning

4.1.2 Analys av mängden information och storlek

I tabell 4.2 visas en korrelations analys mellan antalet gånger IAS och IFRS nämns i en årsredovisning och företagets omsättning. Enligt korrelationsanalysen är korrelationskoefficienten 0,532 vilket visar att det finns ett klart samband mellan dessa två variabler och sambandet är signifikant på 0,01 nivån. Detta stämmer överrens med **Ho & Wongs (2001)** och **Meek et al. (1995)** studier att omsättningen påverkar mängden frivillig information i årsredovisningen. Korrelationsanalysen visar att det finns ett samband mellan företagens om-

sättning och hur många gånger IAS och IFRS nämns. Detta besvarar uppsatsens första underfråga om att storleken påverkar mängden information positivt.

Correlations

			Omsättning	nIFRSIAS
Spearman's rho	Omsättning	Correlation Coefficient	1,000	,532**
		Sig. (2-tailed)	.	,003
		N	29	29
	nIFRSIAS	Correlation Coefficient	,532**	1,000
		Sig. (2-tailed)	,003	.
		N	29	30

** . Correlation is significant at the 0.01 level (2-tailed).

Tabell 4.2 Korrelationsanalys av antal IFRS och IAS i årsredovisningen och företagens omsättning

Tabell 4.3 visar en korrelations analys mellan hur många sidor not företagen har med angående övergången till IFRS och omsättningen. Korrelationskoefficienten är 0,223 vilket betyder att det finns ett svagt samband mellan variablerna. Sambandet är dock inte signifikant på någon av de vanliga nivåerna. Detta innebär att denna korrelations analys inte stödjer uppsatsens hypotes om att företag med högre omsättning ger mer information om IFRS.

Correlations

			Omsättning	Noter
Spearman's rho	Omsättning	Correlation Coefficient	1,000	,223
		Sig. (2-tailed)	.	,246
		N	29	29
	Noter	Correlation Coefficient	,223	1,000
		Sig. (2-tailed)	,246	.
		N	29	30

Tabell 4.3 Korrelationsanalys av antal sidor not och omsättning

Dessa två analyser visar på olika resultat på hypotesen om det finns ett samband mellan företagens omsättning och hur mycket information företagen ger om IFRS. Det finns dock ett statistiskt signifikant samband mellan hur många gånger IAS och IFRS nämns och företagens omsättning. Korrelationsanalysen av hur mycket information som finns med i not om övergången till IFRS i företagens årsredovisning visar dock endast ett svagt samband med omsättningen. I denna undersökning kan vi trots det dra slutsatsen att hypotesen om att företagens omsättning har ett samband med hur mycket information som redovisas i årsredovisningen angående övergången till IFRS bekräftas. Denna bekräftelse stämmer också överens med tidigare studier av **Cederwall & Gustavsson (1998)** som presenterats i denna studie.

4.1.3 Mängden information och resultat

Tabell 4.4 beskriver hur företagen har påverkats av övergången till IFRS. I den första kolumnen beskrivs hur mycket IFRS har påverkat den ingående balansen på eget kapital den 1 januari 2005. I genomsnitt påverkade IFRS eget kapital med 1465 miljoner kr. Spridningen är dock stor och skillnaden mellan den högsta påverkan och minsta är 39132,8 miljoner kr.

En fullständig tabell av hur varje enskild IFRS har påverkat varje företag finns i bilaga I. I andra kolumnen presenteras hur övergången till IFRS har påverkat eget kapital som andel av eget kapital. Medelvärde för de undersökta företagen är 4,32 % vilket innebär att övergången till IFRS har ökat företagens egna kapital med 4,32 %. I kolumn tre redovisas hur tillämpningen av IFRS påverkar resultatet för 2004. I genomsnitt har företagens resultat ökat med 93,26 miljoner kr till följd av övergången till IFRS. Skillnaden mellan högsta och lägsta påverkan är 1498 miljoner kr. Ökningen innebär att resultatet har ökat med 2,00 % av omsättningen enligt kolumn fyra. En fullständig tabell över hur företagets resultat har påverkats av varje IFRS finns i bilaga II.

Företag	Påverkan på eget kapital	Påverkan på eget kapital	Påverkan på resultat	Påverkan på resultat
	Mkr	% av total Eget kapital	Mkr	% av omsättning
Aspiro	5,2000	1,18	-,1000	-,02
Bioinvent	22,0000	10,38	,0000	,00
Biotage	-40,8000	-7,24	-5,7000	-1,55
Brinova	-13,8000	-2,44	,0000	,00
Bure Equity	91,6000	4,60	111,9000	2,06
Custos	-5,0000	-1,83	,0000	,00
Digital Vision	,0000	,00	,0000	,00
Doro	3,0000	3,16	2,0000	,31
Electrolux	609,0000	2,34	111,0000	,09
Fagerhult	,1000	,02	,0000	,00
FSB	-13,0000	-,02	564,0000	3,63
Getinge	318,6000	2,56	233,5000	2,14
Holmen	2580,0000	16,58	64,0000	,41
Human Care	3,2000	1,97	3,2000	1,58
IBS	56,5000	10,75	29,6000	1,25
Investor	39092,0000	42,10	1370,0000	13,10
Kungsleden	689,2000	20,73	,0000	,00
Ljungberggruppen	-2,9000	-,15	106,6000	23,11
MSC	,0000	,00	,0000	,00
Multiq	,0000	,00	1,4000	1,70
Neonet	6,1000	2,88	8,0000	5,88
Opcon	2,5000	1,94	2,5000	,80
Peab	357,0000	13,45	-47,0000	-,18
Q-med	6,6000	,54	4,6000	,47
Semcon	,0000	,00	,0000	,00
Skandia	,0000	,00	-428,0000	,00
Swedish Match	166,0000	3,28	168,0000	1,29
Telelogic	12,8000	1,82	11,3000	1,09
Thalamus networks	2,1000	,92	2,1000	,82
Trelleborg	14,0000	,16	485,0000	2,01
Genomsnitt	1465,4	4,32	93,26	2,00

Tabell 4.4 Tabell över hur företagens resultat och eget kapital påverkats av IFRS samt i % av eget kapital respektive omsättning

4.1.4 Analys av mängden information och resultat

Resultaten i denna undersökning visar att både företagens egna kapital och resultat ökade som en effekt av IFRS. I en tidigare studie av **Jaatinen & Sundstrand (2005)** blev resultatet även där en ökning av både resultatet och eget kapital, även om endast IFRS 3 ingick i den studien. En genomgång av endast IFRS 3 i vår studie har visat att IFRS 3 lett till högre resultat och högre eget kapital. Detta samband har därmed stärkts och därför kan en generell slutsats dras att övergången till IFRS 3 har lett till högre resultat och högre eget kapital jämfört med den tidigare svenska standarden.

Den andra hypotesen i denna uppsats var att resultatet av övergången till IFRS skulle påverka hur mycket information företagen hade med. Detta skulle i så fall ligga i linje med de allmänna antagandena om frivillig redovisning att företag ger ut information som ger företaget en bra bild och håller inne med information som ger företaget en sämre bild. Detta skulle kunna visas i korrelationsanalyser mellan företagens resultat och hur mycket information företagen har släppt till sina intressenter.

I tabellerna 4.5-4.8 redovisas korrelationsanalyser mellan de olika måtten på hur mycket information företagen har med samt påverkan på resultat och eget kapital. Korrelationskoefficienten för antal IFRS och IAS som nämns och påverkan på eget kapital är 0,143 vilket visar ett väldigt svagt samband mellan de två variablerna men sambandet är inte signifikant.

Correlations

			PPEKAEK	nIFRSIAS
Spearman's rho	PPEKAEK	Correlation Coefficient	1,000	,143
		Sig. (2-tailed)	.	,452
		N	30	30
	nIFRSIAS	Correlation Coefficient	,143	1,000
		Sig. (2-tailed)	,452	.
		N	30	30

Tabell 4.5 Korrelationsanalys av påverkan på eget kapital av IFRS i % och antal IFRS och IAS i företagens årsredovisningar

I tabell 4.6 redovisas sambandet mellan antal IFRS och IAS i årsredovisningen och påverkan på resultatet av IFRS. Korrelationskoefficient är 0,061 vilket är lågt. Inte heller denna korrelation visar något signifikant samband.

Correlations

			nIFRSIAS	PRAOM
Spearman's rho	nIFRSIAS	Correlation Coefficient	1,000	,061
		Sig. (2-tailed)	.	,750
		N	30	30
	PRAOM	Correlation Coefficient	,061	1,000
		Sig. (2-tailed)	,750	.
		N	30	30

Tabell 4.6 Korrelationsanalys av företagens resultat i % av omsättning och antal IAS och IFRS som nämns i årsredovisningen

I tabell 4.7 redovisas sambandet mellan hur många sidor noter företaget har angående övergången och resultatet av övergången till IFRS. Korrelationskoefficienten är 0,046 vilket är lågt. Denna korrelationsanalys visar inget signifikant samband mellan de två variablerna.

Correlations

			PRAOM	Noter
Spearman's rho	PRAOM	Correlation Coefficient	1,000	,046
		Sig. (2-tailed)	.	,810
		N	30	30
	Noter	Correlation Coefficient	,046	1,000
		Sig. (2-tailed)	,810	.
		N	30	30

Tabell 4.7 Korrelationsanalys av resultatet i % av omsättningen och antal sidor i not om övergången till IFRS

I tabell 4.8 redovisas korrelationsanalysen av antal sidor i not om IFRS och företagets påverkan på eget kapital av IFRS. Korrelationskoefficienten är 0,092 vilket även det är lågt och visar inte på något signifikant samband.

Correlations

			Noter	PPEKAEK
Spearman's rho	Noter	Correlation Coefficient	1,000	,092
		Sig. (2-tailed)	.	,630
		N	30	30
	PPEKAEK	Correlation Coefficient	,092	1,000
		Sig. (2-tailed)	,630	.
		N	30	30

Tabell 4.8 Korrelationsanalys av påverkan på eget kapital i % och antal sidor i not om övergången till IFRS.

Ovanstående tabeller 4.5 till 4.8 visar att det inte finns något samband mellan hur resultatet har påverkat företagen och hur mycket information företagen har med om övergången till IFRS. Den andra underfrågan i uppsatsen kan därmed besvaras med att det inte finns något samband

4.1.5 Öppningsbalans

Tabell 4.1 visar vilka företag som har med information om öppningsbalansräkningen. Alla företag måste ha med en öppningsbalansräkning enligt IFRS 1 och alla företag hade med någon typ av öppningsbalans. Det som har undersökts i denna del är om företagen har skrivit om denna öppningsbalans i sina årsredovisningar. Tabell 4.1 visar att 17 företag har valt att skriva om öppningsbalansräkningen och 13 företag har inte gjort det.

Ett av de kriterier en årsredovisning skall uppfylla är att den skall vara begriplig. Enligt IASB och RR är det inte upp till företagen att göra årsredovisningen lättläslig. Trots detta har alltså majoriteten ändå valt att förklara öppningsbalansräkningen, vilket kan tyda på att företagen försöker göra informationen tydlig och lättläslig för användaren.

4.1.6 Viktigast

I tabell 4.9 finns en sammanställning av de IFRS som företagen har angett som viktigast i sina årsredovisningar. De två vanligaste IFRS som har nämnts är IFRS 3 och IAS 39. Sex av de studerade företagen har inte angett att ingen IFRS är viktigare än någon annan för företaget. 15 företag har inte nämnt någonting om hur viktiga individuella IFRS är.

	IFRS 3	IFRS 4	IAS 1	IAS 19	IAS 32	IAS 39	IAS 40	IAS 41	Goodwill	Ingen viktig
Trelleborg	X					X				
Holmen	X		X	X		X		X		
Skandia		X								
Bure Equity	X					X				
Aspiro	X								X	
Kungsleden						X	X			
Neonet									X	
BioInvent					X	X				
MultiQ	X					X				
Digital vision										X
Fagerhult										X
MSC										X
Doro										X
Custos										X
Telelogic										X
Summa	5	1	1	1	1	6	1	1	2	6

Tabell 4.9 De IFRS som företagen anger som viktigast för företaget i sina årsredovisningar.

Följande företag har inte nämnt någon IFRS som viktig: FSB, Biotage, Q-med, IBS, Thalamus Networks, PEAB, Human Care, Electrolux, Investor, Ljungberggruppen, Swedish Match, Opcon, Getinge, Semcon, Brinova.

4.1.7 Analys av viktigast

Tabell 4.9 visa vilka IFRS som är viktigast för företagen. IFRS 3 och IAS 39 är de IFRS som flest företag ansett har påverkat mest. Detta stöds av tidigare studier av **Wetterholm & Bergström (2005)** som har kommit fram till att dessa två undantag inte är branschspecifika och därav påverkar fler företag. En intressant iakttagelse är att två av företagen anger goodwill som viktigaste förändringen av övergången till IFRS utan att ange en specifik IFRS, det borde dock röra sig om IFRS 3 även i dessa två fall. 15 företag har inte med denna information i sina årsredovisningar. Sex av företagen anger att inte någon IFRS är viktigt, dessa företag är i allmänhet små och påverkats i ringa grad av IFRS. Att IFRS 3 och IAS 39 är de som företagen nämner som viktigast det beror förmodligen på att det är dessa två IFRS som påverkat resultatet och eget kapital mest av alla IFRS.

4.1.8 Undantag

I tabell 4.10 presenteras vilka företag som har tillämpat vilka undantag. I undersökningen är det sex företag som inte angett att de tillämpar något undantag. Medelvärde för antal tillämpade undantag är 1,9. Skandia har tillämpat flest undantag med sex stycken. Det finns sju företag som inte har angett ifall de har tillämpat något undantag eller inte.

Det mest tillämpade undantaget är undantag sju som behandlar IAS 39. Även det femte undantaget som också rör IAS 39 har tillämpats ofta. Annars är det första undantaget som har tillämpats näst mest och behandlar IFRS 3. Det sjätte undantaget som behandlar tillgångar och skulder i dotterföretag har inte tillämpats av något av de studerade företagen.

Företag	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	ANT AL
Aspiro	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	1
Bioinvent	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Biotage	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Brinova	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Ja	3
Bure Equity	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	2
Custos	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	2
Digital Vision	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	3
Doro	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Electrolux	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	4
Fagerhult	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	4
FSB	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	1
Getinge	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	3
Holmen	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	2
Human Care	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	2
IBS	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	2
Investor	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	3
Kungsleden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ljungberg- gruppen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
MSC	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	1
Multiq	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	3
Neonet	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	1
Opcon	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	4
Peab	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Q-med	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	4
Semcon	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	-
Skandia	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Ja	Ja	Nej	Nej	6
Swedish Match	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	2
Telelogic	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	1
Thalamus net- works	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej	2
Trelleborg	Ja	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	1
Antal tillämp- ningar	14	2	2	7	9	0	15	4	3	2	1,9

Tabell 4.10 Vilka undantag som har tillämpats av respektive företag.

4.1.9 Analys av undantagen

Ett av kriterierna för en bra årsredovisning är att informationen i den är jämförbar, dels över tiden och dels med andra företag. Jämförbarheten är också ett av syftena med IFRS 1. EG-kommissionen nämner i IAS-förordningen att jämförbarhet mellan företagens redovisningar är viktig för en väl fungerande och effektiv kapitalmarknad. Att företagen då kan tillämpa undantag borde leda till att företagens årsredovisningar blir mindre jämförbara om företagen tillämpar olika undantag. För att jämförbarheten mellan företag som tillämpar IFRS för första gången och företag som har tillämpat IFRS sedan tidigare skall vara så hög som möjligt borde företagen tillämpa få undantag. I genomsnitt har företagen tillämpat 1,9 undantag men det går inte utläsa av denna studie vad det innebär för jämförbarheten med företag som redan tillämpar IFRS men en lägre siffra hade lett till högre jämförbarhet och en högre till sämre jämförbarhet. De tre undantag som tillämpats flitigast av företagen rör IAS 39 och IFRS 3 vilket också är de IFRS som har haft störst påverkan på resultatet. Detta leder till att de två IFRS som har haft störst påverkan på resultatet har redovisats på olika sätt av företagen. Det framgår inte heller i årsredovisningarna hur en tillämpning av undantagen har påverkat resultatet.

5 Slutsats

I detta kapitel beskrivs slutsatserna av undersökningen. Forskningsfrågorna besvaras samt slutsatser och resultat av den utförda studien presenteras. Sist i kapitlet följer förslag på vidare forskning.

I denna uppsats har det funnits en huvudfråga och två underfrågor som författarna har försökt besvara.

I vilken utsträckning har företagen upplyst sina intressenter om övergången till IFRS i årsredovisningen?

Företagen som studerats i denna undersökning har upplyst sina intressenter i olika omfattning. Undersökningen visade att 26 av de 30 företagen har beskrivit övergången till IFRS i en separat not. I genomsnitt var denna not 1,90 sidor lång inklusive tabeller och diagram. I årsredovisningarna förekommer IAS och IFRS i medeltal 21,9 respektive 44,5 gånger. De viktigaste IFRS som nämnts av företagen är IAS 39 och IFRS 3. Sex respektive fem av de 30 företag nämner dessa som viktigast, 15 företag har ingen information om vilken som är viktigast för företaget och sex företag nämner att ingen är viktig för företaget. De vanligaste undantagen företagen valt att tillämpa behandlar IFRS 3 och IAS 39. Sex företag har inte angett att de tillämpat något undantag.

Har mängden information till intressenterna påverkats av resultatet av övergången till IFRS?

Undersökningen visar att det inte finns något samband mellan hur mycket information företagen har med i årsredovisningen och hur företagets eget kapital eller resultat påverkats av övergången till IFRS.

Har information till intressenterna angående övergången till IFRS påverkats av företagets omsättning?

Enligt undersökningen finns det ett positivt samband mellan hur mycket information företagen har med i sina årsredovisningar om övergången till IFRS och företagets omsättning. Korrelationsanalyser visar ett signifikant samband, vilket ligger i linje med tidigare studier av Meek et al. (1995) samt Ho & Wong (2001) om frivillig redovisning.

5.1 Diskussion

Att företagets årsredovisningar innehåller olika mycket information om övergången till IFRS är inte överraskande. Att ett företag har med mycket information i årsredovisningen angående övergången till IFRS betyder dock inte att den informationen nödvändigtvis är bättre eller mer relevant. I denna studie har det inte funnits något samband mellan resultatet av IFRS och hur mycket information företagen har med om övergången. Detta skulle i så fall kunna förklaras med hjälp av diskussionen kring frivillig redovisning. Däremot har studien konstaterat att det finns ett signifikant samband mellan företagets omsättning och hur mycket information företagen har med om övergången till IFRS i sina årsredovisningar.

De två IFRS som påverkat företagen mest är IAS 39 och IFRS 3. Det är inte heller särskilt överraskande eftersom tidigare studier av Wetterholm & Bergström (2005) förutsett att det skulle bli så. Att de undantag som också tillämpats i störst utsträckning har behandlat IAS 39 och IFRS 3 är intressant. Detta är intressant för att jämförbarheten mellan företagen kan ifrågasättas när företagen inte redovisar en liknande händelse på samma sätt. Den brist på

jämförbarhet gäller dock den ingående balansen för 2005 samt resultatet för 2004 och påverkar inte jämförbarheten för 2005 års bokslut.

5.2 Förslag till vidare studier

Under uppsatsens gång har författarna kommit fram till en hel del andra problem och frågeställningar som skulle kunna vara intressant att studera vidare men som inte ryms i denna studie. Ett är om resultatet av IFRS har påverkats av vilken bransch som företagen tillhör, en internationell jämförelse skulle också vara intressant.

En annan intressant fråga är ifall analytiker har haft tillräcklig kunskap om övergången till IFRS och har kunnat anpassa sig till IFRS standards. Har analytikernas rekommendationer påverkats av resultatet av övergången till IFRS?

En tredje fråga är hur mycket detta byte av redovisningsregler har kostat de svenska företagen i revisions- och konsultkostnader. Även hur stora utbildningskostnader och övriga kostnader företagen har haft på grund av övergången till IFRS.

En sista fråga kan vara svår att studera men mycket intressant är ifall jämförbarheten mellan olika länders redovisning har ökat.

Litteraturförteckning

Andersen, I. (1998). *Den uppenbara verkligheten – Val av samhällsvetenskaplig metod*. Lund: Studentlitteratur.

Artsberg, K., (2003) *Redovisningsteori- policy och praxis*. Malmö: Liber Ekonomi

Axelmann, L., Phillips, D. & Wahlquist, O. (2003). *LAS/IFRS 2002 – En jämförelse mellan International Accounting Standards och Redovisningsrådets rekommendationer*. Stockholm: Ernst & Young.

Bergström, M. & Wetterholm, E. (2005). *Övergången till IFRS – Konsekvenser*, Magisteruppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan i Jönköping.

Cederwall, M. & Gustavsson, J. (1998) *Miljöredovisning : en granskning av tjugo börsföretag under perioden 1993-1997*. Kandidatuppsats i företagsekonomi, Handelshögskolan i Jönköping.

Dagens Nyheter (2006) *Börsen uppblåst med nya regler*, 3 mars 2006.

(<http://www.dn.se/DNet/jsp/polopoly.jsp?d=678&a=525926&previousRenderType=6>)

Dahlin, L., Lundén, B., Smittberg, AB. (2006). *Bokslut & Årsredovisning*. Femte Upplagan. Udevalla.: Media Print.

Dahmström, K. (2000). *Från datainsamling till rapport- att göra en statistisk undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Djurfeldt, G., (2003) *Statistisk verktygslåda: Samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*, Stockholm Student litteratur.

Dye, R. A. (2001) An evaluation of “essays on disclosure” and the disclosure literature in accounting, *Journal of Accounting and Economics*, 32, 181-235.

Edenhammar, H., Thorell, P. (2004) *Företagens redovisning: Att förstå årsredovisningar*. Femte upplagan. Stockholm: Iustus Förlag.

EG-förordning nr. 1606/2002 (2002) *LAS-förordningen*.

EU (2005), http://europa.eu.int/comm/internal_market/accounting/docs/com-95-508/com-95-508_sv.pdf. Hämtad 2006-02-21

Godfrey, J., Hodgson, A., Holmes, S. (1999) *Accounting theory 4th edition*. Published 2000 by John Wiley & Sons Australia.

Hatch, M. J. (1997) *Organization Theory: Modern symbolic and postmodern perspectives*. Oxford: University Press.

Ho, S.S.M. & Wong K.S. (2001) A study of the relationship between corporate governance structures and the extent of voluntary disclosure. *Journal of international accounting, auditing & taxation*, 10(2): 139-156

Holme, I.M. & Solvang, B.K. (1997). *Forskningsmetodik – Om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

International Accounting Standards Board, www.iasb.org

- Jaatinen, U. & Sundstrand, S. (2005) *IFRS 3 – Konsekvenser på svenska företag med avseende på förvärvad goodwill*, Magisteruppsats i företagsekonomi, Södertörns högskola.
- Leonardz, B., Blomquist, A. (2001) *Årsredovisningen- en introduction*. Malmö: Liber Ekonomi
- Lundahl, U. & Skärvad P-H. (1999). *Utredningsmetodik för samhällsvetare och ekonomer*. Lund: Studentlitteratur.
- Lönnqvist, R. (1997). *Årsredovisning*. Lund: Studentlitteratur.
- Lönnqvist, R. (2005). *Årsredovisning i koncerner*. Lund: Studentlitteratur.
- Meek, G. K., Roberts, C. B. & Gray, S. J. (1995). Factors influencing voluntary annual report disclosures by U.S., U.K. and continental European multinational corporations', *Journal of International Business Studies*, 26(3): 555-72.
- Patel, R. & Davidson, B. (1994). *Forskningsmetodikens grunder – Att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.
- Repstad, P. (1999). *Närhet och distans - Kvalitativa metoder i samhällsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Schroeder, R. G. Clark, M. W. & Cathey, J. M. (2001) *Financial Accounting Theory and Analysis: Text readings and cases 7th edition*. New York: John Wiley & Sons, Inc.
- Smith, D. (2002). *Redovisningens spåke*. Lund: Studentlitteratur.
- Stanton, P. & Stanton, J. (2002). Corporate annual reports: research perspectives used. *Accounting, Auditing & Accountability Journal*. Vol 15, No 4 pp 478-500.
- Stein, P. (2001). *Globalisering och kapitalmarknad –Fria globala kapitalmarknader, bra för Sverige och Världen*. Stockholm: SNS förlag.
- Thorell, P. (2004). *Den nya koncernredovisningen*. Malmö: Liber Ekonomi.

Bilaga I

Påverkan på eget kapital för ingående balans 1 januari 2005 med anledning av IFRS.

Företag	IFRS 2	IFRS 3	IAS 11	IAS 12	IAS 16	IAS 17	IAS 18	IAS 19	IAS 38	IAS 39	IAS 40	IAS 41	EJ SPEC	TOT
	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr
Aspiro	,0	-9,3	,0	,0	,0	,0	,0	,0	14,5	,0	,0	,0	,0	5,2
Bioinvent	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	22,0	,0	,0	,0	22,0
Biotage	,2	-41,4	,0	,0	,4	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	-40,8
Brinova	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	-13,8	,0	,0	,0	-13,8
Bure Equity	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	91,6	91,6
Custos	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	-5,0	,0	,0	,0	-5,0
Digital Vision	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Doro	,0	3,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	3,0
Electrolux	-16,0	175,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	5,0	445,0	,0	,0	,0	609,0
Fagerhult	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,1	,0	,0	,0	,1
FSB	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	-13,0	,0	,0	,0	-13,0
Getinge	,0	,0	,0	,0	-6,7	,0	,0	,0	228,3	97,0	,0	,0	,0	318,6
Holmen	,0	21,0	,0	,0	,0	,0	,0	-20,0	,0	158,0	,0	2421,0	,0	2580,0
Human Care	,0	3,2	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	3,2
IBS	,0	29,5	,0	,0	,0	,0	27,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	56,5
Investor	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	39092,0	39092,0
Kungsleden	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	-265,3	954,5	,0	,0	689,2
Ljungberg-gruppen	,0	-2,9	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	-2,9
MSC	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Multiq	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Neonet	,0	6,1	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	6,1
Opcon	,0	2,5	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	2,5
Peab	,0	54,0	-63,0	200,0	,0	166,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	357,0
Q-med	,0	4,5	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	2,1	,0	,0	,0	6,6
Semcon	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Skandia	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Swedish Match	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	150,0	,0	,0	16,0	,0	166,0
Telelogic	,0	12,8	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	12,8
Thalamus networks	,0	2,1	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	2,1
Trelleborg	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	14,0	,0	,0	,0	14,0

Bilaga II

Påverkan på resultat för alla företag i studien p.g.a. övergången till IFRS uppdelat på enskilda IFRS.

Företag	IFRS 2	IFRS 3	IAS 11	IAS 27	IAS 38	IAS 41	EJ SPEC	TOT
	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr	Mkr
Aspiro	,0	-,1	,0	,0	,0	,0	,0	-,1
Bioinvent	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Biotage	,8	-6,5	,0	,0	,0	,0	,0	-5,7
Brinova	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Bure Equity	,0	,0	,0	,0	,0	,0	111,9	111,9
Custos	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Digital Vision	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Doro	,0	2,0	,0	,0	,0	,0	,0	2,0
Electrolux	-32,0	155,0	,0	,0	-12,0	,0	,0	111,0
Fagerhult	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
FSB	,0	564,0	,0	,0	,0	,0	,0	564,0
Getinge	,0	,0	,0	,0	,0	,0	233,5	233,5
Holmen	,0	21,0	,0	,0	,0	43,0	,0	64,0
Human Care	,0	3,2	,0	,0	,0	,0	,0	3,2
IBS	,0	29,6	,0	,0	,0	,0	,0	29,6
Investor	,0	,0	,0	,0	,0	,0	1370,0	1370,0
Kungsleden	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Ljungberggruppen	,0	,0	,0	,0	,0	,0	106,6	106,6
MSC	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Multiq	,0	1,4	,0	,0	,0	,0	,0	1,4
Neonet	,0	8,0	,0	,0	,0	,0	,0	8,0
Opcon	,0	2,5	,0	,0	,0	,0	,0	2,5
Peab	,0	54,0	-6,0	2,0	,0	,0	,0	-47,0
Q-med	,0	4,6	,0	,0	,0	,0	,0	4,6
Semcon	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0	,0
Skandia	,0	,0	,0	,0	,0	,0	-428,0	-428,0
Swedish Match	,0	,0	,0	,0	157,0	11,0	,0	168,0
Telelogic	,0	,0	,0	,0	,0	,0	11,3	11,3
Thalamus networks	,0	2,1	,0	,0	,0	,0	,0	2,1
Trelleborg	,0	485,0	,0	,0	,0	,0	,0	485,0

Bilaga III

Förteckning över samtliga aktuella IFRS

- **IFRS 1** Första gången *International Financial Reporting Standards* tillämpas.
- **IFRS 2** Aktierelaterade utdelningar
- **IFRS 3** Rörelseförvärv
- **IFRS 4** Försäkringskontrakt
- **IFRS 5** Anläggningstillgångar till försäljning och avveckling av verksamhet
- **IAS 1** Utformning av finansiella rapporter
- **IAS 2** Varulager
- **IAS 7** Kassaflödesanalys
- **IAS 8** Redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar och bedömningar samt fel
- **IAS 10** Händelser efter balansdagen
- **IAS 11** Entreprenadavtal
- **IAS 12** Inkomstskatter
- **IAS 14** Segmentrapportering
- **IAS 16** Materiella anläggningstillgångar
- **IAS 17** Leasingavtal
- **IAS 18** Intäktsredovisning
- **IAS 19** Ersättningar till anställda
- **IAS 20** Redovisning av statliga bidrag och upplysningar om statligt stöd
- **IAS 21** Effekterna av ändrade valutakurser
- **IAS 23** Lånekostnader
- **IAS 24** Upplysning om närstående
- **IAS 26** Pensionsstiftelser
- **IAS 27** Koncernredovisning och separata finansiella rapporter
- **IAS 28** Innehav i intresseföretag
- **IAS 29** Redovisning i höginflations länder
- **IAS 30** Upplysningar i finansiella rapporter för banker och liknande finansiella institut
- **IAS 31** Andelar i join ventures
- **IAS 32** Finansiella instrument: Upplysningar och klassificering
- **IAS 33** Resultat per aktie
- **IAS 34** Delårsrapportering
- **IAS 36** Nedskrivningar
- **IAS 37** Avsättningar, eventalförpliktelser och eventualtillgångar
- **IAS 38** Immateriella tillgångar
- **IAS 39** Finansiella instrument: redovisning och värdering
- **IAS 40** Förvaltningsfastigheter
- **IAS 41** Jord- och skogsbruk